

Edebiyat, Kùltùr ve Sanat Dergisi

âhâr

1. Sayı 2018

“kalp kırma yumurta kır”

Künye

Yenidođu Okulları Öğrenci Dergisi

Yazılardan yazarları sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapabilirsiniz.

Editörler

Fatmanur Döngelođu
Reyhan Dağdemir
Senanur Ceylan
Zeynep Emre

Yazı İşleri Sorumlusu

Ezgi Nur Yakar

Yayın Kurulu

Elifnas Oflaz
Fatma Nur Molak
Hanne Sena Dalkılıç
Zeynep Şevvâl Kaya

İllüstrasyon

Fatemma Hussein

Arka Kapak Tasarımı

Fatemma Hussein
Zeynep Şevvâl Kaya

Danışma Kurulu

Deniz Türk
Göluy Yüksel
Öznur Çilek

Uygulama Tasarımı

Büşra Karalı

Adres

Örnek Mah. Cahar Dudayev Cad.
Ferah Feza Sok. No:9, Ataşehir / İst.

Tel: (0216) 474 10 75

e-mail

ahar@yenidoguokullari.com

yenidoguokullari.com

lahardergi

lahardergi

İçindekiler

2 HER YETİŞKİN ASLINDA BİRER ÇOCUKTUR

Ravza KIŞ

3 İnsan; | Şeyma MUM

4 THE WAVE FİLMİ ÜZERİNE | Ezgi Nur YAKAR

6 Son Gece | Zehra KARATAŞ

7 İMGELERLE METAFOR

8 PİŞMANLIK | Zehra ERDOĞAN

9 Kendini Kazımak | Nisanur TOKLUCU

10 #otobüsyazıları | Senanur CEYLAN

12 bir çocuğun zihninde kaybolsam

| Zeynep Şevvâl KAYA

14 ÇOCUKLARLARDAN AFORİZMALAR

17 BEN İSTANBUL'UM | Aslı Sare GÜRSU

20 SİMİT VE FESLEĞEN KOKULU LALELER ŞEHİRİ

| Şeyma MUM

22 İSTANBULU İZLİYORUM | Şevval GÖKÇEOĞLU

26 GRİ ve BEYAZ | Semagül ÇAKIR

28 HER ŞEYE VE HERKESE | Elifnas OFLAZ

30 Mandalina Masalı | Senanur CEYLAN

32 -somut sanılan- | Zeynep EMRE

34 BOŞLUK | Reyhan DAĞDEMİR

35 POSTA KUTUSU | Fatma DÖNGELOĞLU

36 Bir Ayraca Bakar! | Hanne Sena DALKILIÇ

37 SEVAL ÇÖPÜR İLE SÖYLEŞİ

41 ŞARKICILAR KENDİ BAŞLARINA BİR STÜDYO OLMAK
ZORUNDA MI?

| Amine Aslınur KÜÇÜKİBRAHİMOĞLU

44 VELHASİL KELAM | Ezgi Nur YAKAR

45 Biliyorum, geleceksin | hiç kimse

46 Cemal Dedem | Zeynep Şevvâl KAYA

47 Bosna Bosna Güzel Bosna | Hanne Sena DALKILIÇ

49 | Fatemma HUSSEİN

50 İRAKLİ ŞAİR Ahmed Mattar

53 FİLM TAVSİYESİ SANATIN ÜÇ DÜNYASI

56 | Fatma DÖNGELOĞLU

Evvelce yumurtalar kırılır, kırılan yumurtaların akı ile kâğıt terbiye edilir. Bu sayede kâğıt yazıyı kabul edebilir hale gelir. Kâğıdın neme, küfe, raftaki tozlara ve kitap kurtlarına karşı, böylece yazının da zamana karşı dayanıklılığı artar. Yazı yüzyıllar boyu muhafaza edilir.

“Kağıtların yazıyı kolay kabul etmesi için yapılan terbiyeye âhâr denir.”

Kâğıt mürekkebi tutanın elinde de terbiye olur. İnsan duygularını aktarırken yazdığı her kâğıdı terbiye etmektedir.

Kâğıda yazan insan sükût ile kâğıdı hazırlar ve mürekkebi ile âhârlar. Sükût kimi zaman en güzel terbiyedir.

Kâğıt terbiyesini eyleme dökmeye gayret ettik. Demimizi aldığımız bu kervan yolunda kuma bata çıka devam etmeye çalıştık. Bir gemi bulduk. Bekleyenlere biraz da olsa “O, gelecek.” umudunu sezdirmek için.

Geçen zamanda âhârlanmış kağıtlarımızı bir araya getirdik. Güzel olan mürekkeplere daldırdık kalemimizi. Eksiklerimiz vardır muhakkak. Bunları da yanımıza alıp âhârlanmaya devam edeceğiz.

Kalp kırmayın; yumurta kırın, diyoruz. Çünkü âhârlanan kağıtlara yazılanlar ekmek ile, parmağı ıslatmak ile temizlenebilir. Lakin kırılan bir kalbe yaptıklarınızı silemezsiniz. Öncesinde emek verdiyseniz ancak hatalarınızı düzeltme fırsatınız olur.

Dünya dönerken dünyadan daha hızlı döndüğümüz ve sonra baş dönmesinden muzdarip olduğumuz zamanlarda, sizi de yavaşlayıp bir şeylerin öncesinde titizlikle emek sarf etmeye, tabiri caiz ise yumurta kırmaya davet ediyoruz.

HER YETİŞKİN ASLINDA BİRER ÇOCUKTUR

Bizler, kimi zaman sergilediğimiz davranışlarımızla kimi zaman olaylar karşısında gösterdiğimiz tepkilerle aslında “bizi” yansıtırız. Acaba yansıttığımız benliğimiz şu anki bize mi ait? Çocukluğumuzun ilk çağlarında yaşadığımız her şey geleceğe dâhildir. Vazgeçemediğimiz alışkanlıklarımız, duygularımız ve davranışlarımız, aslında çocukluğumuzun eseridir ve bunlar hala sürmektedir. Örneğin bir yetişkin, çocukluğunda kısıtlanmış ya da üstünde baskı hissetmiş veya çocuk; ebeveynleri tarafından yetersiz görülmüş ve kendini geliştirmekten korkmuşsa özgüvenini yitirir.

Özgüven kişinin kendine olan güvenidir ve bu güven çocuklukta yitirilmemelidir. Yitirilen özgüven insanın bütün hayatını büyük ölçüde etkiler. Kişi, kendi kararlarına güvenemez, başkalarının etkisi altında kalır. Toplum içinde kendini gösteremez, yeteneklerini keşfedemez. Bu yüzden çocuk gelişiminde onları bir birey olarak görüp onlara bu şekilde davranırsak

kendi seçimlerine, kararlarına, yeteneklerine saygı duyup onların yanlışlarını daha doğru bir dille düzeltirsek özgüvenlerini geliştirebiliriz.

Çocuk gelişiminde yapılan en ufak bir hatanın, söylenen bir sözün geri dönüşü olmayabilir. Mutlu bir çocuk ve geleceğe faydası dokunan bir çocuk yetiştirmek için anne babanın onarılmayan duygularını onarıp çocuklarına sağlıklı bir model olmaları gerekir. Anne babanın önce kendinin farkına varıp kendini geliştirmesi gerekir.

Çocuk bu dünyaya geldiğinde artık size emanettir, ona her duyguyu yaşaması gerektiğini öğretmeli. Ağlamanın da gülmenin de insani duygular olduğunu ona göstermeliyiz. Çünkü çocuk yaşta onlar, yaşadığı şeylerde duygusunu ifade etmeye çekinirse burada büyük sıkıntı vardır. Ağladığında ona kızılmışsa ya da güldüğünde üzerinde o kötü baskıları hissetmişse duygularını yaşayamaz, yani bundan çekinir. Çocuklar, her duyguyu yaşayıp öğrenerek büyümeli. Çocuk, yetişkin bir birey olduğu zaman duygularının temelinde yatan, çocukluğunda yaşayıp öğrendikleridir. Bu yüzden yetişkin bireyler hala o küçük çocuklardır.

İnsan;

Vazgeçmeyi bilmeli insan

Yaşamayı gerekenleri yaşadıkdan sonra uğurlayabilmeli baharını

Bazen çok ağır bedellerle bazense ummadık sebeplerle veda taşını atmalı sevdiğine

Kırıldığını hissettiği, vazgeçtiği o andan sonra katlayıp koymalı bir sandığa kırgınlıklarını

O sandık dolduğunda içindekiler hep bir karanlıkta ukde kalacak

Ve fakat bir daha asla aralamamak üzere

Sıkı sıkıya kapatıp hemen sonrasında topraklarla süslemeli onu

Yeni baharının çiçekleri açmadan önce

Okumayı öğrenmeli insan görmeyi duymayı sevmeyi öğrenmeli

Sultanahmet'deki Ömer amcadan sadakati,

Turgut Dededen vefayı

Köşe başındaki Nurten teyzeden niyeti

Ha birde Bakkal Ramiz'den birazda tatlı serti

Sabırla yaşamayı öğrenmeli

Karşısındakini sırf Yaradan'dan ötürü sevip

"Günaydın" çiçeğini her gün sulamayı unutmamalı

"Hüzün" kahvesinden bir yudum almalı

"Sabır" şerbetinden ise kana kana içmeli

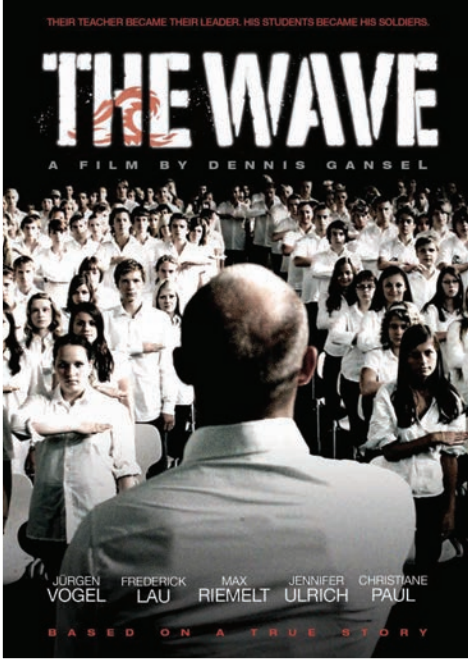
Yanıp söndürmeli nefis düğümünü fakat ateşi de dile getirmemeli

Küllerinden medet ummamalı

Tek nefes arasında sevmeli dergahını

Hanını da unutmamalı

Rüyasında gülü istiyorsa yastığını dikenden yapmayı öğrenmeli

THE WAVE

FİLMİ ÜZERİNE

Rainer dersi, diğer öğretmenin yaptığı gibi tahtayı doldurarak değil, öğrencileri deneysel bir sürecin içine alarak anlatmak istedi. Bu sayede kavramların daha sağlam karşılık bulabileceğini hayal etmişti. Ama insan zihni üzerinde yapılacak herhangi bir deneyin verebileceği hasarları hesaplayamadı. Dersin konusu olan otokrasinin, zaman ilerledikçe kuvvetli bir faşizm hareketine dönüşüp civardaki tüm hayatı ele geçirdiğini görüyoruz filmde.

"I realize now that I made a mistake. A history class is

not a science lab. You can't experiment with human beings. Especially high school students who aren't aware that they're part of an experiment."

İnsanların bizimle birlikte olmak istediklerini görmeyi isteriz. Yaşantılarımızı, bunların bize hissettirdiği özel duygu ve düşüncelerimizi paylaşmak bizi yakınlaştırır. Öğrenciler The Wave aracılığıyla bir yaşantıyı paylaşıyorlardı aslında. Ama bu yaşantı problemleri çözmiyor, sadece grup üyelerinin kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlıyordu Çünkü The Wave ortak bilincin

olmadığı, yapay bir topluluktu.

Öncelikle ortaya bir iddia atılır, insanlar o iddia uğruna savaşabileceklerine inandırılır. Son olarak da üyelerin bu iddia etrafında gruplaşması ve bu gruba ait hissetmeleri sağlanır. (Gruba isim vermek, temsili bir hareket bulmak, sembol tasarlamak, ortak kıyafet seçmek)... Çünkü bir hareketin devamlılığı için grup içi dayanışma en temel esas. Aslında bu psikolojik bir norm yani İslamiyet'te de var bu. Sonuçta mümin kardeşliği diyoruz, önce yoldaş sonra yol diyoruz. Yani Dünya üzerindeki

tüm dinler, hareketler ve ihtilaller de bu dayanışma halini içinde barındırıyor.

Rainer öğrencileri bir fikir etrafında toplayabilmek için ciddi bir otoriteye ihtiyacı olduğunun farkındaydı. Bu yüzden öğrencilerde öncelikle hayranlık uyandırması gerekiyordu. Bunun için hem entelektüel birikimini hem marjinal kimliğini hem de psikolojik yöntemleri kullanarak ilgi çekmeyi ve sonunda kabul görülmeye başardı. Öğrencilerin, kendisine bir lidermiş gibi hitap etmelerini

istedi. Emirler, ani çıkışlar ve birtakım manipülasyonlarla bir führer (Lider) havasına büründü.

Planladığı gibi The Wave fikri kuvvetli şekilde tesir etmişti öğrencilere. Bir gruba ait olma ve kabul görölme durumu onları cezbedi. Özellikle ailesiyle sorunları olan ve aidiyet konusunda doyum yaşamamış olanlar daha erken katıldı bu furyaya. Birkaç sahnede The Wave'e karşı direnen Karo'nun aile hayatı vurgulanıyordu. Sağlıklı anne babası ve özgür bir düşünce ortamı vardı. Hatta zorunlu

tutulduğu için beyaz gömlek provası yaparken, annesi bunu görmüş ve bunu gereksiz bulduğu yönünde eleştirmişti. Annesinin bu yaklaşımı ve The Wave'in zamanla kontrolden çıkmasıyla, Karo grubun aleyhinde propagandaya başladı.

Film, duymaya alışık olduğumuz kavramlara farklı bir açıdan bakabilmemizi sağlıyor.

Şimdiden iyi seyirler.

SON GECE

Hava karanlık, birden fazla yıldız ve ay, öylece o zifiri karanlıkta aydınlatıyor odamı ve düşüncelerimi. Dışarıdan gelen bu sessizliği bir dakikalığına bozan korna sesi düşüncelerimin arasından sıyrılıp kulağıma ulaşıyor. Her yer sessiz, bütün İstanbul bir anda kütüphane oluyor düşüncelerimle birlikte. Tek bu sessiz gecede, bu sessiz İstanbul'u bozan ben ve düşüncelerim.

Düşüncelerimin uykusu mu geldi ne?

Hayır, uykusu gelmemeli. Bu cevapsız sorularıma cevap bulamadan gelmemeli. Bu gece sorularımın cevapsız kaldığı son gece olmalı.

Son gece olmalı.

Yeter dediğimin,

Bu düşüncelerimin,

Huzura kavuşamadığımın,

Son saatleri, son dakikaları, son saniyeleri, hatta son saliseleri olmalı.

Yine cevapsız sorular ele geçiriyor beni. İşte tam gözümün ucunda yanağımda kendine yol çizmek için bekleyen bir can suyu. Can suyu mu dedim ben. Evet can suyu, tam gözümün ucunda

kırmızı ışıktaki durmuş bekliyor. Benim yeşil ışık yakmamı bekliyor. En umutsuz anımda beni ve düşüncelerimi ele geçiriyor. Git gide birikiyor. Yok tutamıyorum daha fazla. Yanağımdan

süzülürcesine kaymalarını, tek tek

damlamalarını bekliyorum. Evet

o işaret. Yeşil ışık yaktığının

belirtisi. Bir adet can suyu

yanağımdan kendine

yol buldu ve çeneme

doğru ilerliyor. Ve

evet o da intihar

etti. Kendini daha

yazı yazdığım

kâğıdın üzerine

bıraktı. Yuvarlak

ıslak lekeler

çok sinirimi

bozsa da yazı

yazmaya devam

ediyorum. Şu an

dikkatimi çekti

de bu yuvarlak

lekeler tıpkı benim

kalbimdeki izlere

benziyor. Dokunsam

soyulacak ve yırtılacak

gibi duruyor. Ben bunları

yazarken kâğıda bir adet

daha göz yaşı intihar ediyor ve

bir tane daha...

Hepsi tek tek ilk düşen can suyunun çizdiği yoldan ilerliyor.

Gözüm bulanıklaşıyor. Ve en son hissettiğim gözyaşlarımın hızlı akışı...

İMGELELERLE METAFOR

Metafor: Bir kavramın anlatılmasında benzer özelliklerinden dolayı başka kavramların kullanılmasıdır.

Hayatımızda giydiğimiz farklı **kostümler** vardır ve biz bu kostümleri kendimizin sanırız.

Zeineb GHELEM

Elimize tutuşturulan **replikler**le yaşamamalıyız.

Berin ÖZSARAÇ

Şık **dekorlar** şık hayatları işaret etmez.

Enise Ahsen KARADAĞ

Kuliste yaşıyoruz, henüz **sahneye** gelemedik.

Aslı Sare GÜRSU

Benim hayat **suflörüm** kitaplarımdır.

Zehra BOZKURT

Hayatın içerisinde birer **dekoruz**.

Serra OKURER

Kostümünü çıkardığında içindeki karanlık düşünceler aydınlıkla savaşa tutuldu.

Merve Günseli GÜNEY

Bazen dışarı yansıtamadığım **monologlarımı** kelimelere sarıp içime atıyorum.

Betül BEŞPINAR

PİŞMANLIK

Yaptığımız
her seçim
sonucu,
diğer
seçeneklerde
aklımız
kalır. Onu
seçseydim
acaba
daha mı
mutlu olurum?

Keşke mantığımı
kullansaydım da. Ah onu
dinlememeliydim! Bu
düşüncelerimiz yüzünden
hayatı yaşamaktan korkarız.
Büyük riskler almayız ki
sonradan pişman olmayalım
diye. Her şeyin doğrusunu
yapmaya çalışırız ki, bu
da mükemmeliyetçiliği doğurur.
İnsan, seçimleriyle, hatalarıyla,
pişmanlığıyla ve keşkeleriyle insandır.

Önemli olan yanlış bir karar
vermek değildir, hatadan ders
çıkarmaktır. Ders çıkarabilip
akıllanıyor muyuz yoksa
Freud'un dediği gibi "yineleme
zorlantısı"na mı düşüyoruz? Freud bize bunu
"Haz İlkesinin Ötesinde Ben ve İd" kitabında
şöyle aktarıyor; "yineleme zorlantısı, nevrotik
ısrabın temelinde olup, öznenin kendini tekrar
aynı kökensel örselenmeye ve yaşanan hayal
kırıklığına rağmen aynı hataya yönelten sebebin

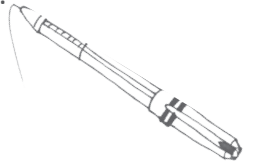
başlıcasıdır". Hayal kırıklığına düşen kişi, aynı
hatayı tekrarlayarak farklı sonuçları gözler.
"Şunu şöyle yapmasaydım acaba sonucu böyle
olur muydu" şeklinde düşünür, seçimindeki
birkaç noktayı değiştirerek olumlu sonuç bekler.
Yine de her defasında aynı yanlış ile sonuçlanır.

Avustralyalı bir hemşire olan Bronnie Ware,
ölüm döşeğindeki hastaların son konuşmalarını
not almış. Konuşmalardaki en büyük beş
pişmanlığı sıralamış. Birincisi "keşke insanların
benden beklediği gibi değil, kendi istediğim gibi
bir hayat yaşasaydım". İkinci sırada "keşke bu
kadar çok çalışmasaydım" yer alırken, üçüncü
sırada "keşke duygularımı dile getirseydim",
dördüncü sırada "keşke arkadaşlarımla iletişimi
kesmeseydim", beşinci sırada ise "keşke daha
mutlu olmama izin verseydim" yer alıyor. Ölüm
döşeği, bize hayatımızı gözden geçirecektir
şüphesiz. Peki, bizi bu denli mutsuz eden
hatalarımızı fark edebilmek için illa hayatımızın
sona ereceğini bilmek mi gerekiyor?

"Son pişmanlık neye yarar, her şeyin bir bedeli
var!"

Zamanı geriye almak mümkün değildir,
seçimlerimizi değiştirmek de. O zaman
pişmanlığımızın bizi her daim kemirmesine
izin mi vereceğiz? Pişmanlığını yaşa lakin
kendini affetmeyi de bil. Sen yapabileceğinin
en iyisini yaptın, o anki şartlar seni bu seçime
ittti. Şimdi sıra affetmelerin en zoru olan kendini
affetmekte. Bunu laf olsun diye yapma. Kendini
gerçekten affet. Kendini hatalarınla sev ve kabul
et.

Senin hayatın, senin kararların.

Kendini Kazımak

İnsan...

İnsanı keşfedilmek için en derine inmek gerekir. En Öze...

İnsanın özü senin için nedir diye sorsalardı, duygular derdim. Çünkü insan duygularıyla şekillenir, duygularıyla bir kişiliğe sahip olur. Hatta bazen duygular insanı yönetir.

Örneğin yalnızlık duygusu, senin kimsesiz ve kendinle baş başa kalmandır. Kendi doğanla baş başasıdır. Kendini meşgul etmek için zihnini bir şeylerle doldurmak istersin ki sıkılma. Çünkü sıkılırsan kendini karanlık bir boşlukta hissedersin. Mutsuzlukların, hayatında yaşadığın acı olaylar gün yüzüne çıkmaya başlar. Sessizleşirsin, içine kapanırsın, hayat senin için anlamsızca bir döngü haline gelir. Hayat akan bir suya dönüşüverir. Sen de yüzmeyi bilmeyen, çırpınan bir balık...

Korkmaya başlarsın, umutsuzluğa sürüklenirsin. Çünkü sen hızlıca akan bir suda yüzmeyi bilmeyen bir balıksındır. Sürüden ayrılmış ve tek başınasındır.

Mutluluk...

İnsan başkaları tarafından sevildiğinde ve sahip olduklarıyla yetindiğinde mutlu olur. "Yaşam en yüce mutluluğu sevildiğine ikna olmuş kişiye sunar." der Victor Hugo. Katılıyorum. İnsan yalnız mutlu olamaz. Mutlu olmak için hep başkalarına ihtiyaç duyar. Aslında bazı insanlar mutluluğun eşyalarda ve maddiyatta saklı olduğunu düşünür. Fakat insanlar istediği tüm isteklere kavuşsalar sevilmedikçe, yetinmeyi bilmedikçe mutlu olamazlar. Bu yüzden kimileri ufak şeylerden mutlu olmayı bilirken kimileri ise büyük şeylerle dahi yeterince mutlu olamaz.

Bir yandan da insanı mutlu eden yaşadıkları ve fikirlerdir. Yaşadığı her değerli an insanı mutlu edebilir. Olanakları doğru değerlendirmek mutlu olmaya olanak sağlar. Mesela kötü bir olaya iyi bir yönden bakmak ya da olayın en iyi yönünü ele almak insanın huzurlu düşünmesini sağlar.

İnsan karmaşık bir yapıdır ve içinde birçok duyguyu barındırır.

#otobüsyazıları

1

Karanlık lambalar, ışıklarını yolun çizgilerinden esirgiyorlardı. Asfaltın karalığına karanlık kattığı saatlerdi. Karşılıklı iki durağı boş görünce ürperdi. Baktı aydınlatamıyor, karanlığa katıldı.

Sessizlik içre sessizlik derken bir ısıklık sesi çalındı kulağına, işte o şarkı, derken,78 bir kahraman misali durağın önünde durdu.

Otobüsün içi başka bir âlemdir.

Vakit geç olmasına rağmen otobüste insanlar vardı.

Yabancı olduğunu düşündüğü bir genç hanım hafif aksanlı Türkçesiyle, telefondaki kimse artık, ona patronundan dert yanıyordu.

Bir iki durak sonra babasının elinden tutan küçük bir kız ve annesi bindi. Akşam gezmesine çıkmışlardı herhalde. Şive ile konuşan bir aile ineceği durağa karar vermeğe davranmıştı. Akşam olunca hayat bitmiyordu artık, lambalar kapanıp uykuya geçileceğine lambalar açılıp işlere başlanıyordu. İnsan gitgide kendisinden uzaklaşıyor, dönüş yolunu aramaya başladığında izler çoktan silinmiş olacak, diye düşündü.

Otobüsün havası sanki beyni uyuşturan ve insanı gerçeklikten çıkaran bir kokuya bandırılmış gibiydi.

Hafif korku sardı genci, sanki inemeyecekmiş gibi, şoför onları başka bir âleme götürüyormuş hislerine kapıldı, kurtulamadı. Kimsenin karşı çıkacağı yoktu, bilakis âhâli her birinin gideceği yeri var gibi durmasına rağmen böyle bir teklife dünden razıydı. İnsan sunacak teklifi kalmayınca gelen tüm teklifleri kabullenebilirdi.

Son durağa yaklaştıkça beynindeki kara delik büyüdü, büyüdü ve şoförün durakta kulağına çalınan aynı melodiyle ısıklık çaldığının ayırtına varınca dehşetle bunun bir büyü olabileceği fikri ile boğuştu.

Otobüs durdu.

Sessizlik kaim, gece hala zifir iken genç sırt çantasını omuzladı ve yangından kaçır gibi indi otobüsten.

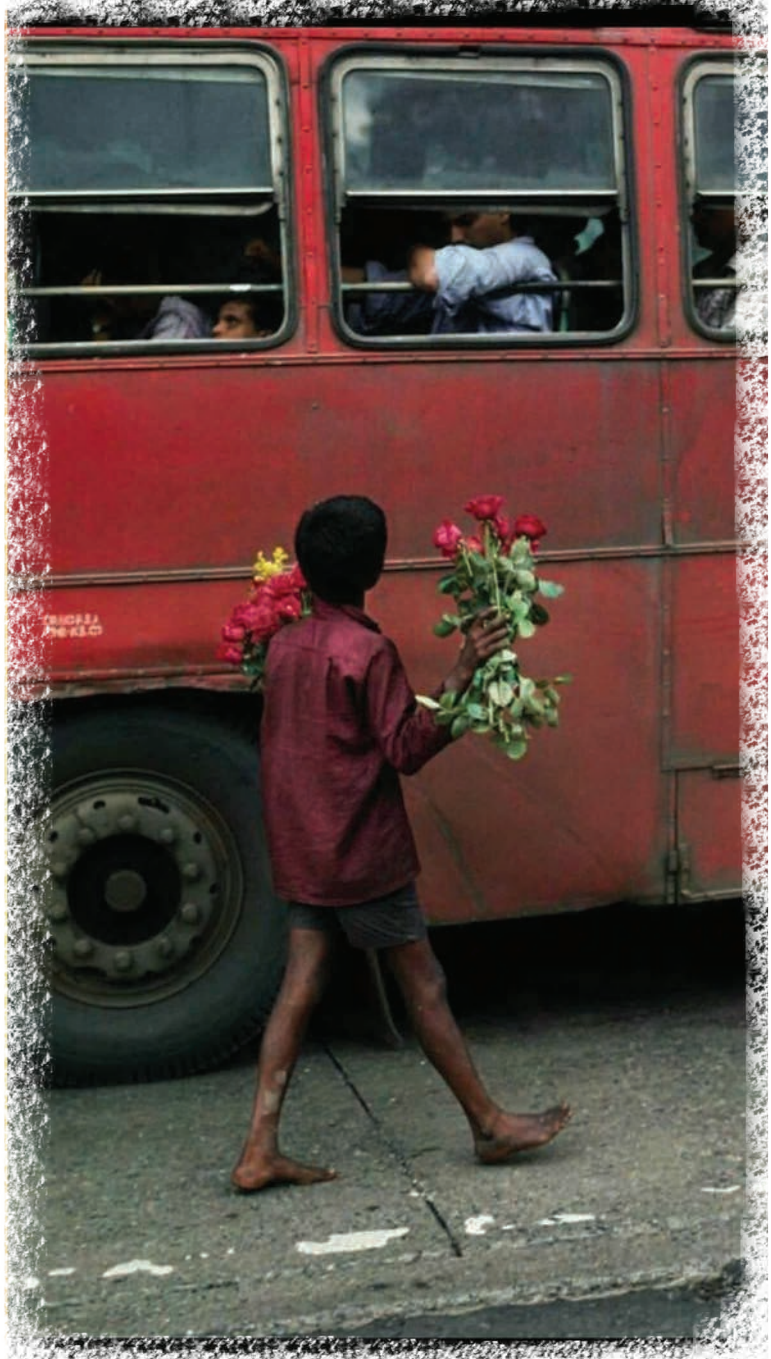
Karanlığa bıraktığı, derin bir nefesti.

2

Uzun süreli ve titreyişli, yağmurlu bir bekleyişin ardından gelen otobüse bindim. Otobüs ahalisinin bildiğidir, durakta bekleyenlerin hepsi teker teker biniyorsa ve sen bekliyorsan ve hava soğuksa bu biraz sorun olabilir. Mevsim malumunuz, karın beklendiği, hastalıkların kırılmak ne demek çarpılarak arttığı dönem. Otobüs hastaneye gitmek üzere oturan insanlarla dolu. Yabancılar da var. Otobüste oturmuyor olmak, eğer durakta beklemediyseniz sorun olmayabilir, amma velakin ben durakta bekledim. Omzumda belli belirsiz bir dokunuş hissedince başımı çeviriyorum. Göçmen olduğunu düşündüğüm bir genç adam. Esmer ten, simsiyah saç, kaş, sakal; garip, tedirgin bakışlar. Bir yeri gösteriyor, otur diye. Yok diyorum. Öyle işte. Onun hikâyesi de geçer belki bir gün.

3

Akşam vakti bir boşluk çöktü Muhsin'in içine. Boşluk çökerken kalbinin duvarlarını aşındırmıştı herhalde, çifte boşluktan başkası böyle hissettiremezdi çünkü. Boşluğu dolduramayınca yazmaya karar verdi. İntikamını böyle alabilirdi, karakterlerine yaptırır, söyletir, düşündürdü. Ayağa kalktı –oturarak düşünmeyi seviyordu-, odanın penceresine yöneldi. Pencerede garip bir film dönüyordu. 3D mi diyorlar o biçim bir şey. Otobüs şoförü arabesk türkü söyleyerek neşeli neşeli şoför koltuğuna doğru geçiyordu. Kendisini şoföre şaşkınlıkla bakan kızın yerinde hissetti. Perdeler kapanırken kıvrık saçlı bir filin hortumundan çiçekler saçtığını gördü.

bir çocuğun zihninde kaybolsam

bir çocuğa yol sorsam
sorsam da kaybolsam zihninde
geceler boyu ninniler söylerim
dağlar aşarım sonra
dağ çiçekleri koklarım

çocukların mevsimi hep değişir
annelerinin gözüne bakar çocuklar
bazen ağzına bazen tek bir lafına
anneler giderse çocukların toprağı kurur

çünkü anne sular toprağı çapalar gündüzleri
anneler gitmese keşke, anneler gidince
hüzün yağar gökten, çocuk gözlerini siler dindirir hüzünleri
anneler ağlarsa gök yarılr yarılr da
eli uzanır beşikte çocuk sallanır

çocuklar annelerin boynuna yatar
annelerin tam orası gök kokar
yağmur sonrası toprak kokar
tarif edilemez kokar, anne kokar

bir çocuğun zihninde kaybolsak
kaybolsak da hepimiz
ağlamayı öğrenirdik
özlemeyi ve sevdayı öğrenirdik

ÇOCUK- LAR- LARDAN AFO RİZMA- LAR

Özgürlük nedir?

Meryem Betül Çiçek (10): Özgürlük bence esaretin tersi falan değil de hapisanede olsan bile özgür olmak. Hapisanede senin düşüncelerini kısıtlayamazlar. Orada da hayal kurulabiliyor.

Şevval (10): Bence özgürlük kuş olmaktır.

Muhammed Yunus Kaya (10): kimsenin yaşamını kısıtlamadan yaşamına devam etmek.

Zeynep Ilgar (4): Özgür bırakmak demek.

Ayşe Mevâ Çam (5): Düşünelim ki kelebek yakaladık. Kelebeği bıraksak da özgür olmaz.

Rabiâ Meryem (yaşını bilmiyor): Bilmem.

Meryem (10): Bir insanın hiç kimseye bağlı olmadan hareket etmesi.

Ensar Kaan (4): piknik yapmak beni çok mutlu eder balonlara çok bayılır çocuklar.

En çok kafana taktığın şeyler neler?

Ayşe Mevâ Çam (5): Bilmem, toka takarım mesela, bazen taç takarım.

Şevval (10): Allah'ın bizi nasıl yarattığı.

Hacer (10): Yani evrenin oluşumu gibi şeyler.

Duyduğun en uzun kelime nedir?

Yusuf Kerem (7): Dinazor

Ensar Kaan Demir (4): Predaktil

Zehra (5): Dikdörtgen

Üzgün olmak senin için ne ifade ediyor?

Muhammed Yunus Kaya (10): Ablam ölürse ben üzülürüm.

Zeynep Ilgar (4): Annemi görememek.

Mustafa Küçük (9): Hiçbir şey yapamamayı.

Ensar Kaan (4): Uslu durursanız hapse girmenize gerek kalmaz çünkü yoksa bir işe girersiniz ve kilitli kalırsınız

Dünya senin için ne demek?

Ayşe Mevâ Çam (5): Ağaç demek.

Zeynep Ilgar (4): Mesela savaştaki çocuklar. Annesi olmayan çocuklar

Mustafa Küçük (9): Yaşamak demek, su içmek.

Rabiâ Meryem (yaşını bilmiyor): Annem.

Güneş balçıkla sıvanmaz ne demek?

Meryem Betül Çiçek (10): Yani düşünceleri sıvayamazsın. Güneşi sıvasan bile balçık eriyip gidecek.

Hacer (10): Her şeyin elbette bir açığı vardır.

Ayşe Mevâ Çam (5): Güneş tutulması demek.

Giden hep gelir mi?

Ayşe Mevâ Çam (5): Gitmese de, kimse gelmez

Rabiâ Meryem (yaşını bilmiyor): (cevap vermek istemedi...)

İstanbul'un Sesleri

BEN İSTANBUL'UM

Önceleri küçük bir balıkçı köyü şimdi ise dünyanın en gösterişli incisiyim... Dünya üzerinde 3 imparatorluğa başkentlik eden şehir olarak biraz yorgun ama mutlu ve gururluyum...

Hiç kimse bana kayıtsız kalamaz. 7 tepesi, içinden geçen denizi, doğal liman olan Haliç'i ile tarih boyunca eşsiz biricik bir şehir olmuşum... Farklı ve renkli birçok milleti kucaklayışım ve bu çeşitli kültürel alt yapıya sahip oluşumla bu kültürleri bedenimde yaşatışım ile ben İstanbul'um.., Çok çeşitli kültürleri , hikayeleri ve insanları barındırmam ve bedenimde kesiştirmem beni evrensel bir şehir yapar..

Benim tarihim de görkemine yakışır zenginliktedir. Kuruluş hikayem aslında çok etkileyicidir. Çok çeşitli söylemler ve anlatımlar vardır...

Yunanistan'da, Megara'dan yola çıkan Byzas, yeni bir şehir kurmak istemektedir. Yer konusunda gidip Delfi Kahini'ne danışır. Kâhin de şehri "Körler Ülkesinin karşısına" kuracağını söyler. Byzas kafası karışmış bir şekilde dolanırken, bugünkü Sarayburnu'ndan o günkü Khalkedon'a (Kadıköy) bakarak, "Bu körler niye şehirlerini bu güzelim yer dururken o çorak yere kurmuşlar ki?" diye düşünür. Ve tabii aklına Delfi Kahini'nin sözleri gelir. Beni nereye kuracağını bulmuştur

Batılı kaynaklarda önceleri bir balıkçı köyü olduğum sonra M.Ö. 658'de Mageryalı "Byzans" tarafından genişletilerek şehir hâline getirildiğim

daha sonrasında Antik Yunanistan'daki Megara'dan gelen Dorlu Yunanlı yerleşimcilerin bir koloni kurduğu ve yeni koloniye kralları Byzas şerefine "Byzantion" adını verdiği dolayısı ile "Byzantion" ismi ile anıldığım ve Roma İmparatoru Constantinius'un beni büyütürken "Constantinopolis" adıyla Roma İmparatorluğu'na başkent yaptığı yazılıdır. Aynı kaynaklar, ismimin de "Eisten-Polis" kelimesinden geldiğini rivâyet etmektedirler.

Osmanlılar tarafından fethedildikten sonra bir sürü ismim olmuş. Bazı resmi isimlerim çok az kullanılmış, bazıları ise halk tarafından çok benimsenmiş. Osmanlı imparatorluğu döneminde çoğu padişah ismim üzerinde çok değişiklik yapmamış ama bir istisna Sultan 3. Mustafa hattı hümayunlarında özellikle 'İslam şehri' anlamına gelen İslambol'u kullanılmış.

İstanbul ismim, aslında "İslâmbol" "yâni "Müslümanı bol" kelimesinden geliyormuş. Türk ilim adamları, Osmanlı Devleti'nin son günlerine kadar mektup zarflarının üzerinde ve eserlerinde "İslâmbol" kelimesini kullanırlarmış. Sultan Üçüncü Ahmed zamanında basılan paralarda ve Sultan Üçüncü Selim devrine kadar sikkelerin bir kısmında ve paraların hepsinde "İslâmbol" diye yazılıymış. Aslında "İslâmbol"dan başka isimlerim de varmış. "Sultanşehir", "Beldet-üt-Tayyibe" "Dergâh-ı Selâtin", "Dâr-ül-İslâm", "Dâr-ül-Hilâfe", "Pây-ı Taht-ı Saltanat", "Aziz İstanbul" gibi isimlerle çok anılıp durmuşum. Osmanlılardan

önce“Byzantion”, Deutra-Roma”, “Roma Nea”, “Konstantinopolis”, “Bulin”, “Astanbulin”, ve “İstimbuli” isimleri ile anılmışım. Osmanlı fethi öncesinde, Müslümanlar arasındaki adım ise, “Kostantiniyye” olmuş.

Diğer taraftan Osmanlı padişahı 2. Abdülhamid dönemine ait bir cep saatinin içinde “Konstantinopolis” adı ile de anılmışım.

Cumhuriyetten sonra resmi olarak kullanılmaya başlanan İstanbul isminin, aslında Rumcadan geldiği ve geçmişte de kullanılan bir isim olduğu ifade edilmektedir. İstanbul’un kelime olarak kökeninin “şehre” demek olan “stan” ve “şehir” anlamında “polis” kelimelerinin birleşiminden geldiğini anlatırlar. “Neden ‘Stanpolis’ demişler? Çünkü buraya gelen insanlar, yolda şehir sorarlarmış, ‘Şehre nasıl gidebiliriz?’ diye. O yüzden de şehrin adı ‘Stanpolis’ olarak kalmış ve zamanla şu anki adım olan İstanbul’a dönüşmüş.

Türkiye’nin birinci büyük şehri ve tabii güzelliği ile dünyanın incisi olarak ben, Asya ve Avrupa kıtasında olan topraklarımla iki kıtayı da kucaklayan yegâne şehirim. Karadeniz’le Marmara Deniz’ini birleştiren İstanbul Boğazım, Asya ile Avrupa’yı birbirinden ayırdığı gibi, şehri de ikiye de böler. Asya ile Avrupa’nın birleşmesini bu kadar uyumlu bir estetik ile sağlayışım, insanların dili tutulacak derecede övgü methiyelerine sebebiyet verir... Mutlaka sizler de gelip görmelisiniz bu ahengi...

Hakkımda yüzlerce şiir yazılmıştır. Her şair beni anlatmıştır. Tüm edebiyatçılara ve sanatçılara ilham kaynağı olmuşumdur. Doğam, silüetim, sokaklarım, vapurlarım, köprülerim, tramvayları ve boğazlarım, simitçilerim, kedilerim...

Boğaz’ımın ferahlatıcı ve muazzam manzarası, mavi patiskaları yırtan vapurlarım, Bir İstiklal Caddesi, bir Bağdat Caddesi, bir Kadıköy, bir

Salacak, Pierre Loti'den görünen günbatımım, Kız Kulesi'nin hiç eskimeyen güzelliği, Süleymaniye Camisi ve etrafındaki meşhur kuru fasulyeciler, İstanbul Üniversitesi'nin tamamen geçmiş kokan ünlü büyük kapısı, Mısır Çarşısı'nın baharat kokusu ... Geçmiş ile yeniye birleştiren , baharat kokulu bir şehirim... Baharatlar gibi herkeste farklı tatlar farklı duygular yaşatırım... Sürekli kendini yenileyen, hep genç kalabilen ve bir yandan da çok yaşlı, kadim zamanların hatırasını da taşıyan bir şehirim ... Aslında tüm zamanların yaşayan efsane şehriyim.

Benim için derler ki" İstanbul anlatılmaz yaşanır" Beni yaşayan beni daha iyi bilir daha iyi anlar daha iyi özümser. Beni yürüyerek gezmelisiniz. Bana temas etmelisiniz. Ve ben de kulaklarınıza hikayemi fısıldayabilmeliyim.

Dediğim gibi gelip yaşamalısınız beni....

Her gün bir başka gözükrüm insanlara...

Caddelerim sokaklarım gönül bahçemden gelen mis gibi çiçek kokularım denizin dövüp, okşadığı sahillerim, duygularını yaşayanlara ve yaşamak isteyenlere yine elini uzatır...

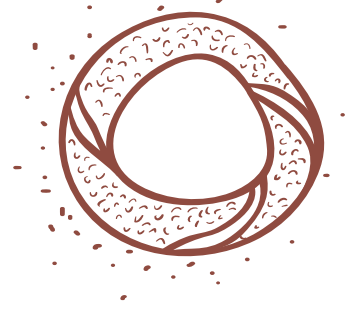
Ben hiç uyumamam gecem başka gündüzüm bambaşka kışım farklı yazım çok daha farklıdır.

"Taşım toprağım altın" sözü ile devamlı göç alıyorum. Genç nüfusumun ile Türkiye'nin modernleşme serüveninden oldukça büyük pay sahiplenmişim. Nitelikli iş gücü, kültür ve eğlence turizmi dendiğinde akla ilk gelen metropol benimdir.

Aslında İstanbullu olmak, hayat felsefesi, özel bir bilgi ve görgü gerektirir.

SİMİT VE FESLEĞEN KOKULU LALELER ŞEHİRİ

Güneş, İstanbul sokaklarına simit kokularıyla günaydın der. Simitçi Selim çıkar sokağa. Önce selam verir kuşlara, yoluna devam eder sonra. Köşedeki Boyacı İdris Amca yine telaş içinde. Gülümser Selim. Az ilerde Mendilci İsmet yine durgun ve sakin:

-Bir simit ver Selim, der.

Selim siftahını yapar.

Sonra bir çocuk uyanır, tarihi yarımadada dolanır Suriçi sokaklarında. Bir adam vardır Sultanahmet'te caminin girişi, köşenin başında. Topaclarını dizer tezgahına, hava yağmurlu. İstanbul, buz gibi yoksulluk kokar. Gocunmam ben der, ben gocunmam kızım çalışmaktan, ilaç bekler.

İşte böyledir İstanbul farklıdır biraz...

Bir köyü vardır, adı Kandilli. İki saray bahçesi arasında bir vadiye sıkıştırılmış, halinden oldukça memnun, yaşlı bir çınar gibidir.

Şirket-i Hayriye'nin vapurlarına biner insanlar; sebebi para, eğitim...

Çoğu habersizdir kıtalar arası yolculuktan. Düşünülen tek şey 2 lira 60 kuruş...

Ray sesleri yaklaşmaktadır Sirkeci Garı'na. Küçük bir kız çocuğu, oldukça meraklı. Duraksar, bir ara camdan bakar dışarıya, döner sonra annesine:

-Anneciğim der, biliyor musun ben büyüyünce İstanbul olacağım. Küçük kız manidar, İstanbul usul...

Zaman geçer...

Fesleğenler kokar, kuşlar öter, okumak daha da keyifli olur İstanbul'u... Onu anlamak, hissetmek bir dost gibi dertleşebilmek... İşte İstanbul'u yaşamak böyledir. O, öyle bir şehirdir ki her bir karış toprağında, sonsuz denizin her bir damlasında nice hikayeler gizlidir, nice acılar, nice mutluluklar, nice yaşanmışlıklar, nice yaşanmamışlıklar, nice yoksulluklar, nice zenginlikler, nice. Simitçisi, boyacısı, mendilcileri, yolcusu, yaşlısı, genci, öğrencisi, emeklisi... Hepsi ayrı hikâye, ama hepsi aynı İstanbul'dur.

İstanbul;

İncelemekle bitmeyecek bir lügat,

Beslemekle büyütülmeyecek yedi kardeş,

Yaşadıkça doyulmayacak diyar,

Soludukça yetmeyen nefes.

Fatihin iki gözünün çiçeği,

Hamid'in mirası,

Sinan'ın ustalık eseri,

Çelebinin kanatları İstanbul.

Perdesi solmayan sahne,

Sonu mukaddes derya,

Ey nazende İstanbul.

İstanbul, bazen hırçın bir deniz bazen nazlı bir kız çocuğu, kimine güneydın çiçeği kimine hoşça kal fidanı...

İstanbul'da doğan güneşin, açan çiçeğin, nefes veren toprağın, üzerimizde hakkı var.

İstanbul bir nur, nazarı güzele...

Açmayı bilene en bereketli rızık kapısı,

Almayı bilene ferah nefes,

İstanbul bir hem hali, kıymetini bilene.

İstanbul'da yaşanmaz, üstadın dediği gibi, İstanbul yaşanılır. Ve İstanbul'u anlamakla başlar her şey. Yapmamız gereken tek şey sıkılmamıza sebep olan ne var ne yok çöpe atmak. Belki bir kitapla başlayacak her şey, tavşanı gördüğümüz an yutkunacağız. Bir kitap, Selim'den bir simit... Sonra bırakın kendinizi İstanbul'un derin sularına.

İllüstrasyon: **H. KELEŞ**

İSTANBUL'U İZLİYORUM

“İstanbul’u dinliyorum gözlerim kapalı” diyerek başlamıştı Orhan Veli şiirine, sadece altı kıtada tanımlamıştı İstanbul’u. Orhan Veli değildim ben sadece izliyordum, izleyerek okuyordum İstanbul’u...

I

Güneş doğmadan İstanbul’da hayat başlar. Boğaz kesimlerini oltalar, yolları dört tekerlekli kutular ve caddeleri çocuklar süslerdi. İnsanların hep bir acelesi vardır, sanki toz taneleri gibi her tarafa saçılır ve bir yere konma hevesindeler. Tekerlekli araçlar yerine yürüyerek gidenler için İstanbul daha izlenebilir bir hal alır. İstanbul sadece boğazlarından veya trafiğinden oluşmaz. Otobüs bekleyen teyzeden, kulaklıklarla müzik dinleyen insanlardan, kaldırım kenarlarında enstrüman çalan gençlerde, yol kenarına oturmuş eli ayağı tutan birisi olsa bile dilenen insanlarda, sokak satıcılarında ve daha birçok olayını izlersin İstanbul’un.

III

İstanbul aşıklar şehridir ama aşk hep yanlış anlaşılır insanlar açısından kavuşamayınca aşk olur aralarda ki bağlar. En güzel örneği Üsküdar’ı süsleyen, denizin ortasında martılar ile yaşayan Kız Kulesi ve karada heybetini gösteren, birçok yerdengözükten Galata Kulesi. Her gün birbirlerine uzun uzun bakarlar, kavuşma imkanları yoktur çünkü aralarında kardeş binalar vardır ama bazen o bakışmaları bile çok görür sis, engeller onları...

İllüstrasyon: **H. KELEŞ**

II

Unutulmaz yedi tepenin üzerine kurumuş, yedi tarihi kitabı vardır İstanbul'un. Toz taneleri üzerlerine konarlar, içini açıp okuyan çok azını bulursun onlardan sadece fotoğraf çekilmek için gelirler onca yol oralara. Yedi tepeden okunan ezan sesini duysak, duymakla da kalmasak anlasak yine fotoğraf çekmek için mi oraya giderdik? Oysa yedi tepe şiirlere konu olmuştur, Necip Fazıl Kısakürek "Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler / Yedi renk, yedi sestten sayısız belirişler..." demiştir 'Canım İstanbul' şiirinde ve bir kez daha İstanbul yazılara dökülmüştür üstatlar tarafından.

IV

Evet, binalar kardeştir İstanbul'da hatta bazıları birbirlerinin aynısı olur ikiz-üzüz... bunların bir araya gelirse site derler ama araları hep soğuktur bunların anlaşılamazlar. Bir de yapışık kardeş binalarda vardır, sıkı-fıkıdırlardır çünkü bir duvarı aralarında paylaşmayı öğrenmişlerdir. Biri diğeri olmadan ayakta kalamazlar. Bunlarında toplu hallerine mahalle derler. Ara sokaklarında durmadan çocuklar top oynar halı sahaya gerek yoktur o çocuklara, hayali bir futbol kalesi ve top yeter onlara ama oyunların bozan arabalar her dakika geçer, çocuklar yılmadan devam eder oyunlarına.

Fotoğraf: **Şevval GÖKÇEOĞLU**

O mahalleleri bölen, sitelerin önünden geçen, yolları sağ-sola ayıran yollarda hep bir yoğunluk olur. Arabalar arka arkaya sırasıyla dizilmiş ilerlemeyi bekler. Hepsi farklı amaçlar çıkar yola ama kullandıkları yol aynıdır İstanbulluların tek birleştikleri yerdir, tabi korna sesleri gürültü yaratır bu yollarda. İstanbul'da yaşayan insanların din, düşünce ve ırk farklıdır hepsi tek bir yol kullanır varış noktalarına gidebilmek için, İstanbul'dur o yol. Bazen aralarında uyuşmazlıklar yüzünden gürültüler çıkar. Korna sesleri sadece arabalarda değil insan sözlerinden ve davranışlarından da çıkar.

V

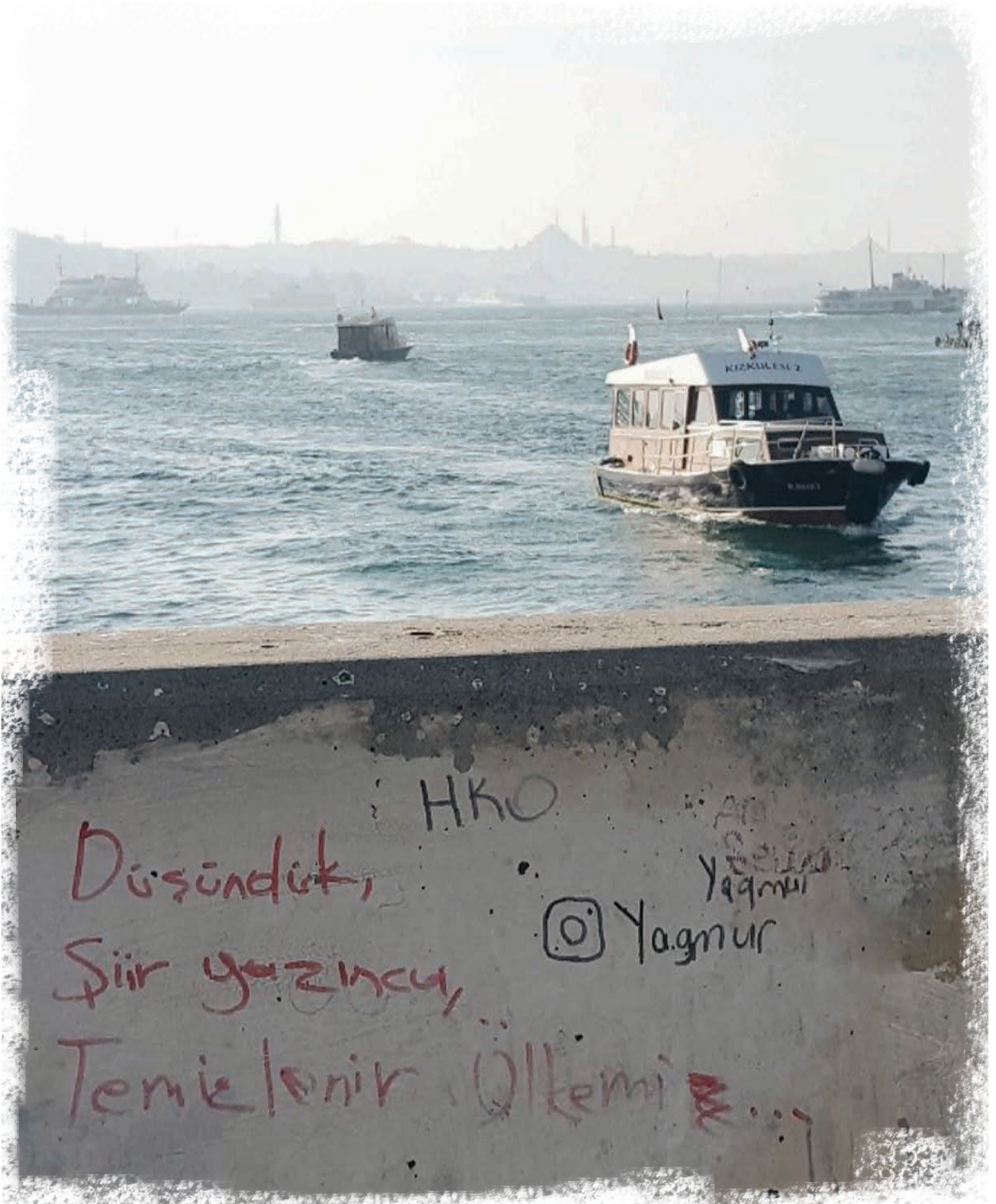
Yollar için kenarlarına resim çizer gibi çimenlere işlenmiş çiçekler vardır. Genellikler bu çiçekler mevsimlik seçilmez kış aylarına dayanamayan çiçekler ekilir sırf göz güzelliği olsun diye. Çocuklar için de çocuk parkları vardır salıncağa binerler ve gökyüzüne dokunmaya çalışırlar. Eskiden yetişkinlerde binebilir ve gökyüzüne dokunabilirdi ama korumalıklar eklendi hem gökyüzünden uzaklaştı hem de yetişkinlerin hayalleri parçaladı. Burada hayaller ve hayal kırıklıkları şehridir burası kimisi il dışından gelir okumaya kimisi iş kurma hayali ile gelir Yeşilçam edasıyla "Seni yenicem İstanbul" der. Bazen cam kırıkları gibi parçalanır hayallerimiz hep İstanbul'a suç atarız "Eskiden böyle miydi burası?" deriz. İnsanlar da hep eskiyi över gözlerinde "Ah nerde o eski İstanbul!" diye yakınırklar kendi kendilerine oysa etraflarına baksalar saklıdır sokaklarda o eski İstanbul...

VI

Ay izler İstanbul'u artık ve ikinci hayat başlar... Köşelerine çekilir artık herkes çekilemeyip yolda kalanlar tek hedefi köşesine varmak olur ama İstanbul'da çalışma hayatı asla durmaz eve ekmek getirebilmek için geceleri bile çalışırlar. Güzelliği kadar çilesi de vardır İstanbul'un... Sokaklara boşalınca bekçiler görev yerlerine iner çoğu insanlardan daha güvenilirdir bu dört ayaklı bekçiler. Sokakları boşalan İstanbul'un mekanları dolar artık herkes günün yorgunluğunu bir çay ile aktarır karşısındakine.

VII

Gökyüzündeki yıldızlar da yeryüzüne iner akşamları, çünkü gökyüzündeki dumandan yıldızlar artık yok olmuştur... Bunlardan bazıları hareket eder çok hızlı hareket edenler yıldız kayması gerçekleştirir ve içindekiler ölür veya yaralanır. Kimi yıldızlarda hiç hareket etmez, gökyüzüne geri dönebilmek için üst üste dizilmiş halde beklerle içlerinde insanlar günlük hayatlarını yaşar: Televizyon izler, yarına proje yetiştirir, çocuk uyutmaya çalışır veya yemek yapar ama yıldızlar hiçbir zaman gökyüzüne ulaşamazlar ve belli bir saatten sonra yıldızlar sönmeye başlar. Saat 24.00'e geliyordur artık yeni gün başlar... Ama İstanbul da hayat asla durmaz, her saat dilimin de senin hayatına renk katar ama İstanbul okumasını bilene kendisini açar...

GRI ve BEYAZ

Ardı ardına çakıyordu şimşekler. Ben mi sağırdım yoksa herkes kör mü olmuştu bu zifiri karanlıkta? Her geçen dakika bir testi daha parçalandı yüreğimde. Testi kırıldıkça dağılan toprağın ardından döküldü gözyaşlarım. Işıklar yavaşça hapsedi yaşlarıma. Yağmur değildi, ferahlatmadı kokusu. Yürek yangınıydı bu. Külleri dağılmıştı ve yummuştum gözlerimi. Yetmiyordu nefesim. Derince bir nefes almışsam da dolmadı ciğerlerim. Kâbusa bu uyanmalıydım, gerçekse dayanmalıydım fakat nasıl dayanacaktım.

Beyaz geldim ve ilk yalanımda siyaha bulandım. Çok çabaladım fakat grinin tonuydum her seferinde. Baktım yeryüzüne, gökyüzüne ve beyaz ne varsa kattım yüreğime. Bulutları

aldım ilkin. Ardından beyaz kelebekler serptim beyaz hayallerimin üzerine. Beyaz çiçekler açtı bulutlarım. Beyaz düşler gördüm. Ben beyaz sayfalar ekledikçe gri daha az acıtmaya başladı gözlerimi, daha berraklaştı sözlerim. Yakamozları gözlerime işledim, yıldızları da yüreğimin göğüne. Onların ışıkları yetmez yıldızlarımı söndürmeye. Çabaları nafiye.

Martların kanadına tutunup onlarla uçamayacağımı bilirim düşmeyeceğimi söylemişti annem. Annemin bahsettiği martların kanatlı beyaz kuşlar olmadığını çok sonra fark edebildim. Fark ettiğimde ise bir kuş oluvermiştim. İhtiyacım olan bir martı değil, uçmayı öğrenmekmiş.

Günler geçti ve nefes nefese geldi kapıma zaman, geç mi kaldım dedi oysa daha erkendi. Omuzlarımdan tuttu ve sarstı beni. “Neden?” dedi. Her şeyi sorgulardı zaman. Bir cevap veremedim.

“Neden hapsettin o kuşları yüreğine?”

“Ben hapsedmedim onları. Biri onları yaralamış ben de iyileştirmek için yüreğimi açtım.”

“Kuşlar iyileşti, neden onları salmadın?”

“Kuşlar uçmayı unutmuşlar.”

“Kuşlara uçmayı öğretebilirdin.”

“Eğer giderlerse çok yalnız kalırdım. Onlara çok alıştım.”

Yalnız olmak yerine bencil olmayı tercih etmiştim ve ilk dersi vermişti zaman. Ben de saldım kuşları yüreğimden. Artık bir ağacım ben. Yapraklarım baharda çiçekler açar. Kuşlar gelir dallarıma konar. Bazı zamanlar uzaklara kanat çırpırlar. Özlerim onları zaman zaman. Bu özlem köklerimi güçlendirir benim. Bir sonraki gelişlerinde daha güvende hissederek. Zaman arada yanıma uğrar. Yaralarımı sarar. Tanıştığım memnun oldum zaman.

Bir kitap oldum sonraları. Okuyan çok anlayan pek azdı. Kalem oldum şairin, dizeleri oldum şiirlerin. Bir yaprak oldum nice gönle girdim. Yağmur oldum yağdım yaprak yaprak. Kiminin gökkuşağıydım yalnızca kimininse güneşi oldum zamanla. Tohum oldum düştüm toprağa.

Toprak oldum besledim, güneş oldum ısıttım tohumu. Bülbül oldum güle vuruldum. Gül oldum koparttılar dalımdan. Beni gören gözler bir başka parıldadı. Bazen sesi oldum sessizliğin, bazense rengi oldum tuvalerin. Fotoğrafı oldum o muhteşem güzelliklerin. Çokça kılığa bürünsem de her birinde bir yolcuymdum. Uçarken, yürürken, konuşurken, severken hep yolcu kaldım. Henüz varamadım varmam gereken yere. Biter sandım, bittikçe uzadı yol. Uzadıkça keyif aldım. Bu yolda nice yoldaşlarım oldu. Pek çok yaralar aldık. Eşyalarımız çalındı zaten bu yolun sonuna eşya ile varılmazdı. Kimisiyle yarıya gelmeden ayrıldı yollarımız. Bazıları bir anda vardılar sona. Ayrıldıklarımıza üzüldük, varanlara sevindik. Birlikte gözyaşı akıttık tebessümlerimize. İnci taneleri işledik geçtiğimiz yerlere bizi arayanlara rehber olsun diye. Bir elimiz tohum serpti diğeri suladı toprağı. Şiirler okuduk, dinledik, konuştuk ve çokça sustuk. Onlar hep ileri baktılar. Benimse gözlerim takılı kalmıştı göğe.

Her sonbahar yapraklara bak sen. Al avucuna yoksa paramparça edecekler. Kır kilitleri kimse hapsedemesin kuşları. Kır şemsiyeleri, kır sokak lambalarını. Belli ki kırmışlar seni de. Sen kırılmış tüm parçalarınla yeniden bir olacaksın. Ve ben beyaz olacağım günü gelince. Ben, o ve sizler bir gün buluşacağız yeniden. O zaman bir başka parlayacak yıldızlar, bir başka uçacak kuşlar. O gün gelince insanlar sahiden gülümseyecekler. Kalemimiz tamir olacak ve biz yazacağız yeniden, yürümekten bir an bile vazgeçmeden.

HER ŞEYE ve HERKESE

İnsanlar, ifadeler ve yüzler... Birbirinden bağımsız bakışlar, duygular ve adımlar. Düşünürken farkına vardıklarımız ve asıl yaşadıklarımız. Belki de yaşattıklarımız. Günlerce hatta aylarca cevabını kimsenin bilmediği sorgulamalarla yanıt istediklerimiz...

Hızla kirlenen bir dünyadan hızla geçerken anladım bu asırda ihtiyacımız olan tek şeyin sevgi olduğunu, özgürlüğün yalnızca kendi içindeki bir öz(ü)gürlük ağacı olduğunu ve onun filizlenmesini yalnızca senin sağlayabildiğini. Kaybettiklerini anladığında asıl senin olanları... Yüzlerimize bakmakla meşguldük, yüreğimizi unuttuk. Şimdi anladım ve devam ettim zihnimin en uçsuz yollarında yürümeye. Defalarca sordum kendime “Biz” dedim, “biz buraya nasıl geldik?” Bu sorunun cevabını anlayabilmek ve anlatabilmek epey zor. Fakat biliyorum, bunun için gelmedik.

Savaşlar, gözyaşları, can yakan bakışlar ve göçler. Doğup, büyüüp, yaşayamayan insanların öyküsüydü bu. Tarihe tanık olmak ve yalnızca izlemek en ağır yükmüş meğer. Bunu da gördü gözlerim.

Bütün bunlar yaşandı, ölenler öldü, topraklar kanla sulandı ve geçti. Kısa bir kargaşa yaşandı. Ertesi gün bir kişi bile hatırlamadı onları, yaşananları. Paylaşılan hikayelerle eş değer duygularımız vardı. Ömrü yirmi dört saat olan.

Haramilerin sardığı bu yolda güvercin olmak ne büyük bir işmiş. Bunu da kazıdım beynime. Bunlarla sınırlı kalmadık. Peçete satan çocukların yüreğini kırdık, asfalttan çıkan çiçekleri ezdik, birbirimize dayanamadık, yok ettik. Zifiri karanlıkta kaldık. Sözlerimizi tutmadık. Özümüzü budadık, tek bir kitap dışında her şeyi okuduk, göğsümüzün ve göğümüzün perdelerini kapattık. İnsanlık tarihinin en alçak, en yüreksiz günlerini gördüm. Öyle zamanlar oldu ki her şey biraz daha anlamsızlaştı. Biraz biraz yitirdik herkesi. Günler geçtikçe hiçbir kelime insanlığın gittiği bu uçurumu anlatmaya yetmedi.

Bizi yaratan, ruhumuza üfleyen bildirmişti bize: “And olsun ki biz insanı en güzel şekilde yarattık sonra onu aşağıların en aşağısı kıldık...” “İnsan eşrefi mahlukattır” derdi İVsmet Özel'in babası, diğer her şeyi sonrasında biz ekledik. Bir rüzgarla en ait olmadığımız topraklara savrulduk. Mutlu olacağız sandık, yaşayamadık. Yağmurlar yağdı, yeşermedik. Hiçbir bahar yetmedi çiçeklerimizin açmasına. Köklerimiz çürümeye başladı. Ölmeye yakın zamanlarımızda kavradık her şeyi bir bir. Sonrası büyük bir iç çekiş. Nefes aldık ve sorduk: “neden?” diye. “Ruh gidince geriye kalan nedir?”

Her şey bittikten sonra anlarmış insan, bunu da öğrendim.

İnsan nedir şimdi bildim.

Mandalina Masalı

Küçük kız birkaç gündür pencerenin önünde uyukluyordu. Kuş kalbi ve elleriyle, burnunu cama dayayarak bulutlarla konuşmaktaydı:

"Güzel bulutlar, bakın çok üşüdünüz siz de, lütfen kar tanelerini gönderir misiniz?"

Bir yandan da dua ediyordu:

"Allah'ım kar yağsın, söz tüm kuşları ve çocukları çok seveceğim."

Üçüncü günün sabahı, küçük kıza masallar kadar eskimiş hissettiren zamanların ardından gözlerini kar ile açtı.

Annesine koştu, bir cama, bir annesine. Kuşlar gözlerine yuva yapmış pır pır uçuşuyorlardı.

Eldiven, kırmızı kaban, atkı.

Annesi çıkarken eline mandalina tutuşturdu.

Kara ilk adımını basışı kuşlar için çağrı oldu.

Bahçedeki ağaçlardan birinin altına oturup kar tanelerinin düşüşünü izlemeye başladı küçük kız.

Serçeler kondu dört bir yanına, özenle soyduğu mandalinasını serçeler ile paylaştı.

Mandalina çok güzeldi çünkü. En başta rengi geliyordu küçük kız için, sonra kokusu.

Kırmızı yanaklarını koca ağaca yasladı. Kabanına düşen kar taneleri usul usul eriyordu.

Küçük kız başını yukarı kaldırıncı ağacın mandalina ağacı olduğunu gördü. Tebessüm ederek ağaçtan izin alıp mandalinalarından topladı.

Her topladığı mandalinaların yerine yenisi geliyor, küçük kız kıkırdamasıyla serçelere eşlik ediyordu. Nihayet eteğini dolduracak kadar oldu mandalinaları.

Mandalinaların bir sırrı vardı; kabuğunun altındaki meyvesinin dilimleri en baştan hazırды. Paylaşmak için en güzel meyveydi bu yüzden. Mesela küçük kız kışın okula götürdüğü mandalinasını kolayca ikrâm ederek arkadaşlarının kalbini ısıtabilirdi.

Sözümüzü tutma vakti geldi, dedi serçelere. Mandalinaları tek tek soydu, dilimlerine ayırdı küçük kız.

Her birini bir serçenin minik ağzına kondurdu, tek tek kulaklarına fısıldadı ve serçeler bir bir havalandı.

Mandalinalar kötü insanların üzdüğü çocukları mutlu etmek üzere yola çıkmıştı.

Dinlenecek Ek: *Mandariinid-Soundtrack*
mandariinid (mandalina bahçesi) filminden

-somut sanılan-

bir şiir kağıdı daha ufanıyor, soğuk avuçlarımda
sahi soğuk olan sade avuçlarım mı?
yürek sızısının soğuğuyla üşüdüm gece vakti
ayak parmaklarımı hissetmiyorum
yalnız değıller, sadık dostları kaburga arkasına saklanmış
anca saklanır derler
insan bu,
göğsümüz kabarır bir aferin ile...
herkes iyi, herkes dimdik
saklanıyorsun demeye gel;
korku sınır ötesi kavram
belki çince
o 'saklanana' attık fırçayı yine
"günah yüklü gemisi" insanın
malum sevap bizim!
en kolayı yine bizim,
ben diyim kaçmak
sen de toplantım vardı, çıkmam lazım
cümle kurmak haddimizymiş gibi
mananın da kaşığına üflemişiz
bir mikrodalga yok ki ısıtalım
dedim belki böyle ısınır

malum uzvum
bana benziyor belli ki
saklanmış
korkak
o, ben değil biliyorsunuz
çünkü böylesi işime geliyor
yine bilirsiniz.
zaten hep siz en iyisini bilirsiniz.
çığ olup büyüyenler
beni vurmaya geliyor
isim bilmeksizin, ses bilmeksizin,
gönüller bilmeksizin
çürümüyor, çürütüyor
orası işte, somut sanılanın kendisi
üzülüyor yine şekle şemale bürüdük diye
belki ondan üşüyor
buz devri şimdi yaşıyor
orada
bilemezsiniz.

BOŞLUK

Nedir vedâ? Muhakkak ki imtihan. En ağırından. “İnsan gidememektir”çünkü. Memleketteki bütün yolların sonu olmadığından anlamalıdır ki, insan gitmeyi bir türlü beceremez. Her yerde kalır. Kesilir bir bıçak gibi. Zayıftır onca yolun arasında. Ait olmaktır belki de. Özleyeceğini bildiği yerden gitmektir veda. Ya da gittiğini zannetmektir. Neye veda edilir? Veda etmeyi sever mi insan? Mesela gurbete giden kişi sever mi, annesinden ayrılan çocuk, canını az sonra toprağa verecek baba, bir daha görüşmeyeceğini bildiği sevdalı, taşınacağı ev... Hangi birine vedâ etmeyi becerebilir? Bir o kadar yakinken uzak olmayı sevebilir mi?

Bir boşluk bırakır gitmeyi beceren kişi. Ötekiler de doldurmaya çalışır. Başka türlü olmaz çünkü, başka türlü yaşanmaz. Çünkü insan devam eder. Önemli olan boşluğu yüklenip devam etmek. Artık hiçbir yapıştırıcı ve hiçbir kimse bu boşluğu kapatamaz. Özlem artık kesindir. “Özlem, sürekli gitmektir.”

Duran kişi gidenden endişelenir. Bir sürü endişe yansıyan cümleler düşer ardına: güle güle, kendine iyi bak, hoşça kal, Allah’a emanet ol... Ardından söyleyince duyamayacağı bir sürü şey kapsar bu cümleler: “Ne zaman gelirsin?”

Bu yüklenilen boşluk her şeyi kapsıyormuş, daha iyi anladım. Gitmek bazen de çaredir. Çareyi gitmekte bulan kişi veda edemiyorsa kopamamıştır yurdum dediği yerden. Ya da çeker gider aslında ama herkes kaldığını sanır.

“Ait olduğu yerde atar insanın yüreği

Kimi zaman anne sıcaklığıdır evi

Kimi zaman yâr göğsü”

Kovulursun belki de. Unutmaya çalışırsın. Nerden başlamalı ki unutmaya? Hangi ândan veda etmeye başlamalı? Yine aitsin her âna! Ait olduğu yerden gidemez insan.

“Ki olmaz, olmaz böyle dağılmak”

POSTA KUTUSU

Simone De Beauvoir'den Sartre'a...

"Kendine mukayyet olmak çok hoş. Mutluluk için eskisine oranla daha az kaygılanıyorum veya en azından mutluluk benim açımdan dünyayı kavrayabilmek için ayrıcalıklı bir durum. Tıpkı çok iyi bir orkestra tarafından çalınan bir senfoni gibi."

Aliya'dan Türk insanına...

"...inanın, o gün Srebrenitsa'da bulunan binlerce Boşnak kardeşimize Allah'ın Kitabında bize anlattığı cehennemi tarif etseniz, onlar o cehenneme sığınmak için ne yapmaları gerekiyorsa mutlaka yaparlardı. Ama buna bile fırsatları olmadı."

Voltaire'den Rousseau'ya...

"Savunduğunuz fikirler benim tuttuğum ve beğendiğim düşünceler değildir. Ancak sizin bunları söyleyip savunabilmeniz için canımı bile vermeye hazırım."

Fernando Pessoa'dan Ophelia'ya...

"...Bu acıyı hak etmedim ben, sizi sevmek dışında ve sanırım sizi sevmek de, bu acıyı hak etmek için yeterli bir neden değil. Neyse..."

Genç Werther'den dostuna...

"Ümitsiz bir durumdayım Wilhelm, huzursuz bir atalet içindeyim; bir şey yapmadan duramamakla birlikte, bir şey de yapamıyorum. İmgelem gücünden yoksunum, doğa duygularımı uyandırmıyor ve kitaplardan öğreniyorum. Kendimizi yitirdiğimiz zaman, her şeyi yitirmiş sayılırız işte."

Zarifoğlundan eşine...

"...fakat insanlara tavsiyem şudur ki, nasıl "zenginin parası, parasızın çenesini yorarsa", başkalarının mutlu görünümü, insanı kendi mutlu olma imkanının, kabiliyetinin görmekten alıkoymamalı. Filmler resimler birer hayaldir. İnsan kendi mutlu olma imkanını görebilmeli. Mutluluksa filmlerin romanların içinde değil, kendi yaşadığınız basit hayatın içindedir. Ve önemli olan yaşanan andır."

Franz Kafka'dan Felice Bauer'e...

"Şimdi hayatım sizi düşünmekle bir kademe genişledi ve uyanık olduğum esnada sizi düşünmediğim bir çeyrek saat bile yok gibi ve bundan başka hiçbir şey yapmadığım pek çok çeyrek saat var."

Van Gogh'dan Theo'ya...

"...Hem hayat bize niçin bağışlandı; bedenimiz acı içinde kıvrandığı zaman bile yüreğimizi zenginleştirelim diye değil mi?"

Fotoğraf: Senanur CEYLAN

Bir Ayraca Bakar!

Bugüne kadar ne yaptım diye düşünmekten kendimi alamıyordum şu sıralar. Bir ses ya da bir çağrımıydı beni dürtten bilmiyordum. Oysa ki hiçbir çığılık nefsimi böylesine sarsmaya yetememişti bu zamana kadar. Farkettim ki bugün gördüğüm şey sadece bir çocuktu, açlıktan ölmek üzere olan, başında yırtıcı kuşların ete susamış gözlerle beklediğı, benim bir haftalık harçlığımla haftalarını geçirebilecek olan, az çok hepimizin gördüğü ve bildiğı o fotoğraflardan birini gördüm. Gördüğüm şey sadece bir çocuktu boğazımı düğüm düğüm eden o çocuk benim bugünümü de düğüm düğüm etti. Ama bazı ayrıntılar hala kafama yatmıyordu yani zihnimizi uyuşturup gözlerimizi bağlamaları gerekiyordu bu adaletsizliğı böylesine sindirmemiz için.. Yapmadıkları ne belliydi?

Ama sanırım gerçekten bir şeyleri değıştirme niyetiyle harekete geçmemiz için, aslında bu yaşananların gözümüze sokulması gerektiğini ve bu olmadan pekte ayağı kalkamadığımızı fark ettim. Örneklendirecek olursak Afrika gibi sömürge altında olan ülkelerde yaşayan insanların kapitalist sistemin çukuruna düşürülmüş mazlumlardığını veya bazı sözde çağdaş medeni ve modern Avrupa ülkelerinin çıkarları için yapmayacakları eşrefsizlik olmadığını 7’den olmasa da 70 e kadar hepimiz biliyoruz. Peki biz bu duruma tepkimizi tam olarak nasıl veriyoruz?

Lüksümüzden ve idelallerimizden ödün verme fikri kulağıımıza ne kadar hoş geliyor? Farklı coğrafyalardaki bu perişan hal kafamızı ne kadar süre meşgul ediyor? Bunları duymaya alıştık belki ve bu artık kahvehanedeki okey masalarında sohbet arasında dünyayı kurtaran tonton amcalarımızın dahi dönem dönem haber programlarında duyduklarıyla ağızlarına sakız ettikleri yahut yudum yudum, sindire sindire, acı olmasına rağmen bazen de “kana kana” içilen bir çay tadını aldı desek yalan olmaz sanıyorum. Bunun yanı sıra Somali’de açlıktan ölen bir yavrunun fotoğrafını gördüğümüzde vicdanımız ve merhamet duygumuz bilincimiz dışında olsa da bizi dürtebilme kudretine kavuşuyor. Bu güçten destek alarak atağı geçmek bizim sorumluluğumuzda. Zira bizim milletimiz genel anlamda Ensar olmaya aday bir millet her ne olursa olsun bu şuur ve potansiyel yadsınamaz. Potansiyelimizi en üst seviyeye çıkarmak boynumuzun borcu olmalı.

Velhasıl kelam Pasif Müslüman kimliğimizi bir askıda bırakıp aktif Müslüman gömleğimize bürünsek kim bilir kaç hayat değışebilir. Her zaman bir şeylerin üstünü kapatabileceğimiz bir “realite” örtüsüne bağı olmamalıyız. Birilerini ayakta tutmak, onların arkasında değıl” yanında” olmak. Hiç olmazsa tarafımızı belli edip mütevazı bir umut ışığı olmak bir kitap ayracına bakar!

Bir göz at derim: <http://www.iyilikhane.org.tr/>

Seval ÇÖPÜR ile Söyleşi

Sizinle ilgili yaptığımız araştırmada Kimya üzerine eğitim almışsınız. Şu anda TRT de eğitim, kültür ve psikoloji içerikli bir programı yönetiyorsunuz. Bu yolculukta Kimyadan televizyon sektörüne nasıl bir geçiş oldu?

SÇ: Önümüze birtakım dönemeçler çıkıyor ve asıl önemli olan bizim burda nasıl manevralar yaptığımız. Her zaman A,B,C planlarımızın olması gerekiyor. Evet ben bir şekilde doktor olmak istedim, olmadı kimya mühendisi oldum ama onun içerisinde varlığımı sürdüremeyeceğimi anladığım zaman başka bir şeye yöneldim. Yine kimya mühendisliği üzerine, sağlık bakanlığında müfettiş yardımcısı olacaktım. Ama sonrasında bir baktım önüme bir seçenek daha çıktı. Eğer siz zamanında gayret gösterirseniz daha önce içinde bulunduğunuz durumda bir uzvunuz

geliyor. Ben kimya mühendisliği yaparken bir uzvumu geliştirdim. Hayatınızda yaşadığınız hiçbir şeyin boş olduğunu düşünmeyin. Mutlaka o başka zamanlar için öğretici bir basamaktı. Benim için de bu basamaklar üniversitenin içerisinde olduğum dönemde hocalarla, öğrencilerle, işletmede çalışırken işçilerle olan veya değişik eğitim düzeylerinde olan insanlarla olan ilişkilerim oldu. Toplumun bütün eğitim düzeyindeki insanlarına ulaşabilme noktasında gelişmiş oldum böylelikle. Hayat böyle size küçük küçük fısıldar. Bu fısıltıları duymanız gerek.

Fısıltıları duyabilmek için ne yapmak lazım?

SÇ: Zaman zaman hiçbir şey yapmaksızın oturup ben kimim, yeryüzüne niye geldim, benim

buradaki görevim ne gibi sorular sorarak önce kim olduğunuzu keşfedeceksiniz. Bununla başlıyor hikâye.

Kimya mühendisi olsaydınız, şu anda kullandığınız yetenekleriniz boşa gider miydi?

SÇ: Orda büyük bir ihtimalle bir yönetici, belki iyi dinlenen bir yönetici olabilirdim. Yapılan hiçbir şey yok olmuyor, enerji gibi bu; bitmiyor, dönüşüyor. O dönerken biz de olmamız gereken halimize doğru dönüşüyoruz.

Peki TRT habere nasıl başladınız?

SÇ: KPSS sınavına girdikten sonra zaten memurlar.net’e girip bakıyorsunuz. Neresi ilan açmışsa oraya doğru. Ben de müfettişlikle ilgili olan ilanları araştırırken karşılaştım, sonrasında mülakata girdim.

Şu an diksiyonunuz çok düzgün. Oraya eğitilmiş olarak mı gittiniz?

Suç: Hayır, herhangi bir eğitim almadım. O zamanla bu zaman arasında değişen bir şey de yok. O zaman da düzgün Türkçe kullanıyordum, benim babam öğretmen ve çok iyi Türkçe konuşur. Bizim evde de bunlara dikkat edilir. İyi kitap okuyan bir ailem var. Dolayısıyla öyle çok zorlu bir süreç yaşamadım. Ben o kapıdan içeri girerken referans diye bir kelime yoktu benim için ki o zamanda referansınız yoksa o iş baştan olmamış sayılır. Ama bende yapamam edemem yok. Önce bir başlayayım da zaten o süreç yapıp yapamayacağımı bana fısıldayacak.

Şu anki projenizde çok kıymetli isimler olan Erol Göka ve Kemal Sayar ile beraber çalışıyorsunuz. Bu kişiler size neler kattı?

ŞÇ: Bu önemli bir soru. Çünkü program beni tamamiyle değiştirdi. Zaten içimde vicdanlı bir taraf vardı fakat bu program beni hem kendi insanlığımı hem de çevremdeki insanların

insanlığını sorgulamaya yönlendirdi ve empati yeteneğimi inanılmaz derecede arttırdı. Daha fazla insan olmaya başladım ki bu hakikaten çok zor. Çünkü çok vicdanlı olmakta bir yerde haberciler için zorlaşıyor. Gördüğünüz her şey sanki siz yaşamış gibi üzülmeye başlıyorsunuz, işinize engel çıkıyor. Bu değişikliklerin yanı sıra psikolojik alanında akademik kariyer yapmaya başladım. İstanbul üniversitesinde sosyoloji doktorası yapıyorum, derslere katılıyorum. Artık meselelere karşı daha bilinçliyim.

Çalıştığınız iki insan aslında Türkiye’ de ki insan algısını inceleme ve insan profiline katkı anlamında çok önemli iki isim, bu manada program çok faydalı. Ve böyle programların sayısı çok az.

ŞÇ: Savaşın, sıkıntıların, kazaların, tacizlerin sürekli ön plana çıkarıldığı haberciliğin bizi sürüklediği bir yer var. Bunların içerisinde bizi bunlardan kurtaracak olan değerleri tekrardan hatırlatabilecek şeylere çok ihtiyacımız var ama söylediğiniz gibi böyle programların sayısı çok az. Sabah bakıyorsunuz kadın programlarına bizi şekillendiren her türlü unsur orda. Anneler oradan yanlış çok şey öğreniyor ve evi hakikaten dışı kuş yapıyor, yönlendiriyor. Dolayısıyla yanlış bir yoldayız, inşallah döneriz.

Biz istiyoruz ki bizim yaptığımız bu program bir sabah kuşağı olsun. Bunun gayreti içerisindeyiz. İnsanlar kötü haberlerin haber değeri taşıdığına alıştırılmış. Kötü haber görmediğimizde rahatlamıyoruz çünkü kötü haber bizde şunu uyandırıyor ‘başkalarının başına gelmiş bak şükür benim başıma gelmemiş’. O yüzden merakımız çok fazla.

Acıma kavramı merhametin yerini aldı yani?

SC: Evet maalesef.

Dışarıdan baktığımızda haber spikerini sadece önündeki metni okuyan insan olarak görüyoruz ama arka plandan da bahsettiniz. Otorite olan bir yerde çalışıyorsunuz ve orda bulunmanın güzellikleri olduğu kadar zorlukları da var. Arka plandaki çalışmalarınızdan bahseder misiniz?

SÇ: Bu da aslında çok önemli bir soru spiker dediğiniz zaman aslında insanın aklına maalesef ve üzülmekle şu geliyor: güzel kadın, güzel adam. Aslına bakarsanız bu beni ve benim gibi düşünen birçok meslektaşımı çok yıpratmış ve üzen bir durum. Bunun bu hale gelmesinde hepimizin payı var. Zorluklar meselesine gelince, sahadan gelme meselesi çok önemli. Bende böyle maalesef olmadı. Ben bu mesleğe başlayana kadar hayatsal deneyimlerim sonucu bir şeyler yapma gayretindeydim. Bir de gündeme ve siyasete ilgili ve meraklıydım. Bizim ailede konuşulur; babamın arkadaşları, dostları geldiğinde mutlaka siyasi meseleler açılırdı ve ben ilkokuldayken kendimi akranlarımla değil de daha çok babamın arkadaşlarıyla siyaset ve tarih konuşurken bulurdum. Hala da öğrenmeye gayret ediyorum. Spiker sadece haberi okuyan kişi değildir ve öyle olmaması gerekir.

Mesela ikna edici olmak için sadece ses tonu yetmez. Bütün vücudunuzla konuşmanız gerekir ve bütün vücudunuzla konuşabilmeniz için de her ne söylüyorsanız ona gerçekten kalpten inanmanız gereklidir. Ben bir şekilde sahadan gelmemenin acısını yaşamakla birlikte onu kapatmak için gayret sarf ettim. Eğer bu sektörde var olmak istiyorsanız mutlaka deneyimlemeniz lazım çünkü birebir dokunmadığınız, görmediğiniz acılar, sevinçlerle ilgili empati kurmak çok zordur. Biz sadece elimize gelen metinlerde ajanstan gelen haberleri görüyorsak bu başka, gidip orda yaralı bir kadınla iki çocuğunu görmek çok başka bir şey.

Biz bazen Türk toplumu olarak bir doktordan daha fazla doktor, bir politikacıdan daha fazla politikacı olabiliyoruz. Özellikle son dönemlerde twitter gibi yerlerde insanlar haberci gibi davranmaya başladı. Yalan yanlış her şey ortada dolaşıyor. Bu sizin sektörünüzü nasıl etkiliyor?

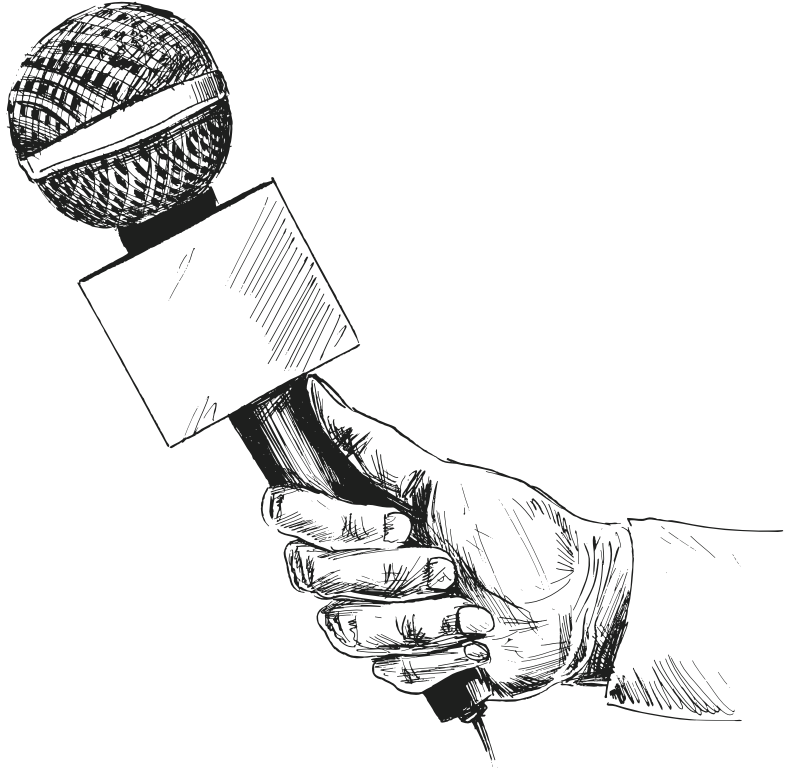
SÇ: Aslında sektörü olumlu etkilemeli. Yalan bir haber yayıldığında bunun utancı büyük ve yalan bir haber yayıldığında gerçek haberciliğin değeri ortaya çıkıyor. Diyorlar ki "hayır herkese inanmayalım bak bunlar doğru haber yapıyor onların söylediğine inanalım." Diyelim ortada bir şeyler dolandığında herkes TRT'yi izlemez, ama en son TRT'nin söylediği şeye bakar. Çünkü neticede doğru olanı o söyler diye bir algı vardır ki bu boşuna olmaz çünkü birileri hızlı haber vermenin derdindeyken biz onun doğru olup olmadığını araştırıyoruz. Hızlı vermek kadar doğru olup olmadığını kontrol etmek de önemlidir. Ve evet çok yayılıyor, çok hızlı yayılıyor. Mesela benim özgeçmişim anlatılırken tamamıyla yanlış. Ben İstanbul'da doğmadım, Adapazarı doğumluyum, aslen Karslıyım ve Denizli'de büyüdüm. Kimya bölümünü İnönü Üniversitesi'nde okudum, yüksek lisansımı da Pamukkale Üniversitesinde yaptım. Doktoramı da burada yapıyorum gibi.

Haberci olduğunuz için çevreden nasıl tepkiler alıyorsunuz?

SÇ: Her şeyi bileceğinizi düşünüyorlar. Haberci her şeye vakıf olamayabilir. Asıl haberci sorulması gereken soruları sorabilme yeteneğine sahip olabilmeli. Bunun dışında tabii ki bizim her şeyi bilmemiz mümkün değil. İlgili alanlarımıza göre ancak bilebilir çoğu şeyi de.

Bu işin okulu TRT mi?

SÇ: Bu işin okulu eskiden TRT olabilirdi ama şu an değil. Önceden sadece TRT vardı dolayısıyla spiker, sunucu, haber muhabiri, televizyoncu dendiğinde daha çok deneyimi ve bilgisi olanlar TRT'nin içerisindeydi ama artık özel kanallarla birlikte işler değişti. Özel kanallarda var olabilme yarışı insanları bir mücadeleye sevk etti. O mücadele insanlara bilgi birikimleri, aynı zamanda tecrübeleri artmazsa bir daha orda olamayacaklarına ilişkin bir fikir verdi. Ne kadar çok uzvunu kullanırsan o kadar çok uzvun gelişir. Bilgi de geliştikçe insanları daha çok öne çıkardı. Nerde iyi bir iş görürseniz onun peşine takılacaksınız, bunu TRT ile sınırlandırmamız gerektiğini düşünüyorum. Eğer kendinizi geliştirmek istiyorsanız sektörü bir küre gibi düşünün ve nerde iyi adamlar görürseniz orda olun.

Seval Hanım'a teşekkür ederiz.

ŞARKICILAR KENDİ BAŞLARINA BİR STÜDYO OLMAK ZORUNDA MI?

Pek çok insan bir şarkıcıya müzisyen derken üstünde fazla düşünmez. Bu ikisi arasında herhangi bir ayrım görmez. Ayrımı görenlerse çok acımasız olabilir. Saçma mı geldi? Açıklayayım.

TDK’de müzisyen: Müzik eserleri yaratan, besteleyen veya besteleri çalan kimse, müzikçi.

Şarkıcı: Şarkı söyleyen, şarkı söyleme yeteneği olan veya mesleği şarkı söylemek olan kimse, okuyucu, hanende, muganni, muganniye.

Yani bir şarkıcıyla bir müzisyen aynı şey değil. Şarkıcı besteleri seslendiren kişiyken, müzisyenler bu parçaları oluşturan veya çalan kişilerdir. Tabi şarkıcılar “müzikçi”nin de içine girebilir, ama biz bunu müzisyenin kabataslak Türkçeleştirilmiş olarak kabul edelim ve öyle devam edelim.

Peki, tamam, ama bu ikisinin arasındaki farkı bilen biri niye acımasız olsun?

Öyle bir çağdayız ki insanların birbirini eleştirmesi her zamankinden daha kolay. Önceleri biri “Ay, şu grubun da solistine katlanamıyorum,” dese bunu onun duyabileceğini düşünmezdi bile. Ancak internet her şeyi değiştirdiği gibi bunu da değiştirdi. Artık Amerikalı bir genç Çinli bir pop yıldızına “berbatsın” diyebildiği gibi, crazy_antigood’un Instagram’a attığı “lol korkunçsun” yorumunu da Selena Gomez muhtemelen

okuyor. Hepsini görüyor demiyorum ama illaki 1800’lü yıllarda yaşamış bir sanatçıdan daha fazla nefret mesajı alıyordur. Bu kolaylık da insanlara, nedense, millete sağlı sollu hakaret edebilecekleri fikrini veriyor. Tuhaf.

Ama mesele bu değil. Mesele bu yüzden herkesin her şey hakkında şikayetçi olabilmesi. Hatta şikayetçi olabilmesi için küçük şeyleri araştırması. Yani şarkıcılar başlığından bakmaya devam edersek anlık bir ses çatlaması, detone olduğunuz bir saniye insanların hakkınızda anti-club açmasına neden olabiliyor. Çünkü imkân var, anlıyorsunuz ya, un var şeker var, ne duruyorsun anti olsana. Bir “hater” kazanmanın en acı yollarından biri de sadece şarkı söyleyen bir şarkıcı olmak.

Aslında mevzu bahis şarkıcı sadece şarkı söylüyor olsaydı sorun olmayacaktı ama bu şarkıcının yüzü güzelse, oyunculuğa başlamışsa, hayran kitlesi varsa, hele hele de BAŞARILIYSA, “lanet olsun kendime engel olamıyorum!” nidalarıyla @crazy_antigood çıkacak ve diyecek ki: kendi şarkılarını bile kendi yazmıyor. Lol

Bu akıllara durgunluk veren yorumlardan birkaç tane görünce ister istemez durup bazı sorular soruyorsunuz: Bir kere şarkını kendin yazmamış/bestelememiş olmak neden bu kadar kötü? Ses

koçluğunu kendi kendine yapmamış da diyerek de birini aşağılayabilir miyiz o zaman? Hem sesinizden başka bir şarkıya ne vermek lazım ki sizin olsun?

Cevap basit: Para.

Ama yanlış anlamayın, BU KÖTÜ BİR ŞEY DEĞİL!

Durum şu ki gerçek hayatta insanlar kendi yapamadıkları bir şeyi birisinin onlar için yapmasına sürekli para öder.

Arabanız yoksa sizi götürmesi için taksiye para ödersiniz. İnternetinizi bir türlü düzeltemiyorsanız, servisi ararsınız. O gün yemek yapamayacak kadar meşgulseniz, ya da korkunç bir aççıysanız dışarıdan söylersiniz. Parasını ödersiniz. Herkes mutlu olur. Adildir. Bu kadar basit. Peki neden iş sanata gelince bu, bu kadar büyük bir problem? Ben mermerini kendi kesip getirmiyor diye heykeltıraşlığı acilen bırakması istenen birini duymadım. Ya da boyasını kendi yapmadığı için emekli olması söylenen bir ressam. Sonuçta herkes Vincent değil. Bu saçma fikrin ilk nereden çıktını bilemeyeceğim, belki liseli bir rock grubu kavga ederken ortaya atılmış sözlerdir ama size bu düşüncenin neden yanlış olduğunu ispatlayabilirim. Öncelikle düşünelim. Bir şarkı yapmak için kaç kişi ya da kaç farklı işlem gerekiyor?

Of. Çok fazla.

İlk önce sadece şarkının yapımından bahsettiğimin iyice anlaşılmasını isterim. Bir albümün tasarımı, sahne performansı ya da piyasaya sürülürken geçtiği diğer evrelerin dışında sadece şarkının yapımından bahsediyorum. Bir şarkının ortaya çıkabileceği binlerce senaryo var. Kimi vardır aklına gelen bir melodiyle, kimi vardır bir akorla başlar. Kiminin yaptığı standart deneme yanılma prosedürleri vardır. Kimi dijital takılır kimi eline alıp dokunabileceği enstrümanları tıngırdatarak yolunu bulur. Kimi

vardır sözlerle başlar. Kimi vardır sadece şarkının nasıl hissettirmesini istediğini bilerek yola çıkar. Yani şarkı yazmanın tek bir yolu yok. Ama diyelim ki biz stüdyoda bir eğlence şirketinin isteğiyle bir solo şarkıcıya ya da gruba albüm çıkarmak üzere toplanmış üç-beş sanatçıyız. Bunlara “şarkı kampları” (song camp) dendiğini duyabilirsiniz. Bazen düzenli olarak organize edilirler, bazen de rastgele gerçekleşirler. Grup, şarkıcı ve şirketlerin genelde beraber çalışmayı tercih ettikleri insanlar vardır. Stüdyoların tamamı ya da sadece bir elemanı, bağımsız sanatçılar, ünlü isimler, yeni yüzler... Bu insanları bir araya getirir ve onlara “Şu kişi için şöyle bir şey istiyoruz,” dersiniz. Bir janra, bir isim ya da hiçbir şey olmayabilir. “Yaratıcı olun,” size verilen tek açıklama olabilir. Sonuçta bu insanlar oturur eski yeni ne varsa döker ve şarkı çıkarmaya başlarlar.

Bazen beatlerle, bazen mırıldanılan melodilerle, bazen elde olan ve ağza takılan bir nakaratı çevire çevire küçük parçalar bir araya getirilir. Bazen bunlar yarım bırakılır, bazen beş dakikada bitirilir. Oluşan enstrümantallere müdahaleler edilir, olmaz, yine denenir, olmaz atılır, olur tutulur. Aranjman yapılır. Eklenir, çıkarılır, o arkada bütün havayı bozan küçük ses bulunur, elenir. Stüdyo havaya girer biri hemen oracıkta nakarat yazar denerler, freestylelar bir çırpıda kaydedilir. Bir ton insan üç dakikalık bir güzellik için saatlerce çalışır. Sözler böyle mi söylensin şöyle mi tartışılır, yorum oturtulur. Demolar kaydedilir.

Ve bazen bir şarkı bu adam için yazılmışken şu kadının olur. Şu kızlardan bu çocuğa geçer. Bazen demo kaydını yapan o kadar etkileyici olur ki şarkıyı orijinal sahibinden ona verirler. Bazen bir albümü tamamlayacak bütün parçaların bir araya getirilmesi yıllar alır. Bazı şarkılar uzun süre kutularından çıkamaz, bazıları hiç satılmaz. Bazı şarkılar bir yabancıya yazılmıştır ya da şans eseri bir yabancıya gitmiştir, sözlerin çevirisiyle uğraşılır. Kulağa hoş gelecek, akıcı olacak diye

bir de ona saatler verilir. Bazı şarkılar bir kişinin elinde hit olmaz, diğeri satın alır listelerde bir numara olur. Kader, yetenek, para... Müzik endüstrisi çok karmaşık bir denklem.

Bu kadar işi tek kişinin yapması mümkün mü? Mümkün! Böyle sanatçılar var. Ve onlara saygı duymamak elde değil. Tek başlarına koca bir stüdyo gibi çalışan bu insanlar tam birer müzik dehası olarak bile görülebilir. Ama bu, şarkılarını satın almayı tercih eden insanların kenara itilmesini gerektirir mi? Seslerinden başka yetenekleri olmayan insanlar yeteneksiz mi görülmeli? Müzikte başarılı olmak bütün pakete sahip olmayı mı gerektiriyor? Şayet öyleyse neden yapımda çalışan diğer insanlar bu eleştirilere maruz kalmıyor? Söz yazarlarına hiç “yaptığın şiir yazmaktan başka bir şey değil, müzik bile sayılmaz” diyen oldu mu? Aranjörlerle “onu ninem de yapar” diyebilir misiniz? Ses koçlarını yetenek yarışmaları izlemekten başka müzik tecrübesi olmayan biriyle aynı kefeye koyabilir misiniz?

Bir ara bir şarkının bas seviyesini değiştirmeyi deneyin. Bir mp3’ün falan düğmeleriyle oynayın. Açıkçası ben o rakamlara ve sembollere bakarken hiçbir şey anlamıyorum. Bu insanlar bunlarla çocuk oyuncağı gibi oynuyor. Bunlar onlar için ressamın fırçası ve boyası.

Şarkıyı seslendirenler de gece gündüz o şarkıları çalışıyor, yorumunu değiştiriyor, stüdyodakilerin direktifleriyle doğru hissi yakalayabilmek için saatlerce kıvranıyor. Herkes kadar onlar da uğraşıyor. Bunu inkâr etmek güneşi balçıkla sıvamaktan başka bir şey değil.

“Ama sadece şarkıyı söylemelerine rağmen bütün şanı şöhreti onlar alıyor?”

İşte bu, şarkıcıların suçu değil. Bütün sanat eserlerinde olduğu gibi şarkılarda da emeği geçen herkes ama HERKES adını eserin altına yazdırır.

Albümü açıp baktığınızda her bir şarkının altında bir sürü isim görürsünüz. Eğer halk dönüp de bu listeyi okumaya layık görmüyorsa bu şarkıcının suçu değildir. Hatta belki de bu bir suç değildir. Çünkü insanlar istediklerine önem verme, istediklerini sevmeye ve istediklerinden nefret etme hakkına sahiptirler. Sadece bunu yaparken saygılı davranmak gerek. Ancak ben yine de herkese zevkleri üstüne biraz düşüncelerini tavsiye ederim. Farkında olmadığınız birçok güzel şeyin arkasında ne kadar çok insanın ve hangi isimlerin olduğunu fark ettiğinizde o şarkıya olan sevginiz kat be kat artacaktır. Bir dahaki sefere en sevdiğiniz şarkıların bestecileri, yazarları aynı mı bir dikkat edin. Sıradaki favori şarkınız da yine bu isimlerden çıkabilir, inanın janraya bakarak bulmaktan daha kolay.

Ve sakın ama sakın, şarkıcıları tek başlarına koca bir stüdyo olmadıkları için suçlamayın.

EKSTRA BİLGİ:

- EXO’nun Artificial Love şarkısının aslında başta NCT için planlandığını ama Baekhyun demoyu söyledikten sonra fikir değiştirildiğini biliyor muydunuz?
- Konuya ilgisi olanlar sadece popüler ve belli bir janraya ait şarkıları incelese de Genius’ın Youtube’a attığı Deconstructed serisine göz atabilirler. Yalnızca şarkıların bestesine odaklansalar da bu videolardan müzikle ilgili çok şey öğrenmek mümkün.

VELHÂSİL KELÂM

Türkçeyi konuşan insanlar olarak zaman geçtikçe dilde sığlaşıyor oluşumuzu bir sürü sebeple ilişkilendirebiliriz. Günlük kullandığımız kelimelerin karşılaştırmalı grafikleri, diğer ülkelerle kıyaslandığı geometrik şekiller ve bunun devamı olan bir sürü rakam internette mevcut. Asıl konuşmamız gereken şey, Türkçeye hangi ölçüde hakim olduğumuzdan çok, Türkçeye hakim olmanın güzelliği. “Kelimeden tasarruflu” hale gelmenin faydalı bir şey olmadığını ifade etmek gerek.

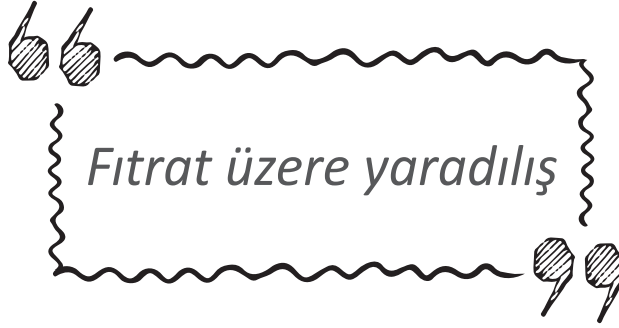
Yüzeysellikten kurtulup asıl anlamla muhattap olmanın yolu kelimeyle tanışmaktan geçiyor. Kavramların kalpte ve zihinde daha sağlam bir zemin üzerine oturması için anlamlarının bizde karşılık bulması

gerekir. Mesela “ahlak” kelimesi قلخ (yaratılış) ile aynı kökten gelir. “Fıtrat üzere yaratılış” daki fıtrat, ahlakı kapsıyor olmalı ki doğan her yeni insanda merhametin ve güzel ahlakın tecellisine rastlarız. Anlarız ki ahlaklı olmak yaratılmış olmakla bağlantılıdır ve bizi ahlakımızdan şüpheye düşürecek her hareket, insan olarak yaratılmış olmanın hikmetinden uzaklaştırır. Eşref-i mahlukat olmaktan ayırır. Yani ahlak kelimesini tanımış insan, Kelam’a ve kelimenin anlam köküne tutunarak, ahlakı daha sağlam bir zemin üzerine oturtmuş olur. Etimolojiye ilgili kişi, kelimelerin köken anlamına, hatta belki

de kelimelerin süregelmiş hikayelerine vakıf olduğundan daha bilinçli konuşur ve söylemek istediğini net olarak ifade edebilir. Çünkü dış dünyayı anlamlandıran şeyler kelimelerdir.

Kelime haznesi geçmişe nazaran körelmiş günümüz insanı, bulunduğu durumu “stres” kelimesine sığınarak ifade ederken, eskilere baktığımızda “stres” kelimesi yerine, “dert”, “gam”, “kahır”, “keder”, “yeis”, “tasa”, “elem”, “endişe”, “üzüntü”, “kasvet”, “hüsran”, “hicran”, “ızdırıp”, “buhran”, “matem”, “gaile”

kelimelerinden biriyle asıl meramlarını net olarak ifade ettiklerini görürüz. Mesela “rast” kelimesinin “doğru ve hayırlı” anlamına geldiğini bilen insan, bazılarıyla “rastlıyor”, bazılarıyla ise “karşılaşıyor” oluşumuza bir

açıklama getirebilir.

Ve en sonunda şiire geldiğimizde (gelebildiğimizde), bir şeyleri ifade etmenin en tesirli yoludur şiir. Ulaşılabilecek en yüksek idrak mertebesidir. Şairlere kelime gerekir. -Hatta belki her kelime şiir olacağı günü bekliyordur.- Ve hatta bazı şiirler tek kelimeliktir. Kelimelere ihtiyaç var. Duyurmak için, toparlamak için, dağıtmak için, harekete geçirmek için. Sevmek için, nefret etmek için. Tanımlamak için. Tanımlanmaktan bıktığımızı tanımlamak için. Ki zaten kurtuluş yolu indirilmiş bir Kitab’ı anlamaktan, yani kelimeden geçmiyor mu?

Biliyorum, geleceksin

Herkesin unutamadığı bir anısı vardır. Kiminin iyi kiminin kötü. Benimki de iyi başlayıp kötü bitenlerden sanırım. Küçükken en sevdiğim gün pazardı. Pazar günleri lunapark günümüzdü. Her Pazar annem babam ben ve küçük kız kardeşim lunaparka gider orada istediğimizi yapar ve pamuk şeker yerdik. Tabii sonrasında hep beraber yemek yemeğe giderdik. O kadar eşsizdi ki benim için. Bir çocuk hayattan başka ne ister ki... Eyüp'teydi gittiğimiz lunapark bazen orada sahilde yürürdük. İstanbul'un eşsiz huzurlarından biri sanırım. Hele ki bir de sevdiklerin yanında olunca... yaklaşık on senedir Eyüp'e annemi ziyarete gidiyorum. Artık lunaparka eğlenmeye değil de soğuk üşümüş mezar taşında onu görmeye gidiyorum. Karşıma bakıyorum boylu boyunca yürüdüğümüz sahil ve o eşsiz eğlendiğim lunapark... tekrar inmek istiyorum 4-5 yaşlarıma ama hayat ikinci bir şansı vermiyor bu gibi olaylarda. Bir gün o lunapark çıkışında merdivenlerden inerken düşmüştü annem hiç unutmam, o kadar üzül müştüm ki... bu olaydan birkaç gün sonra evde kahvaltı sonrası annem bulaşıkları yıkıyordu ben de onun ayrılmaz kuyruğu tabii hep arkasında eteğine sarılan küçük kızı öyle birden " Ben ölürsem ne yaparsın, kim bakar sana?" dedi. Tabii o zaman 5 yaşındayım. Ölüm ne demek haberim yok. Allah söyledi herhalde "ablam bakar babam bakar" diye saymaya başladım...

Neyse işte. Birkaç gün sonra kurban bayramıydı. Biz köye gidecektik arabayla. Gittik, bayramı orada geçirdik. Çok da güzel geçti. Bayramın son gecesi yola çıktık. Arabada ablam, ben, küçük kardeşim, küçük abim, babam ve annem vardı. Bir tek büyük abim eksikti. Yoldayız, İstanbul'a dönüyoruz.

Öyle bir yağmur yağıyor ki engebeli yollardayız, bir yanıma uçurum olan bir yokuştan inerken arabanın frenleri tutmadı. Bir sağa bir sola savrulup

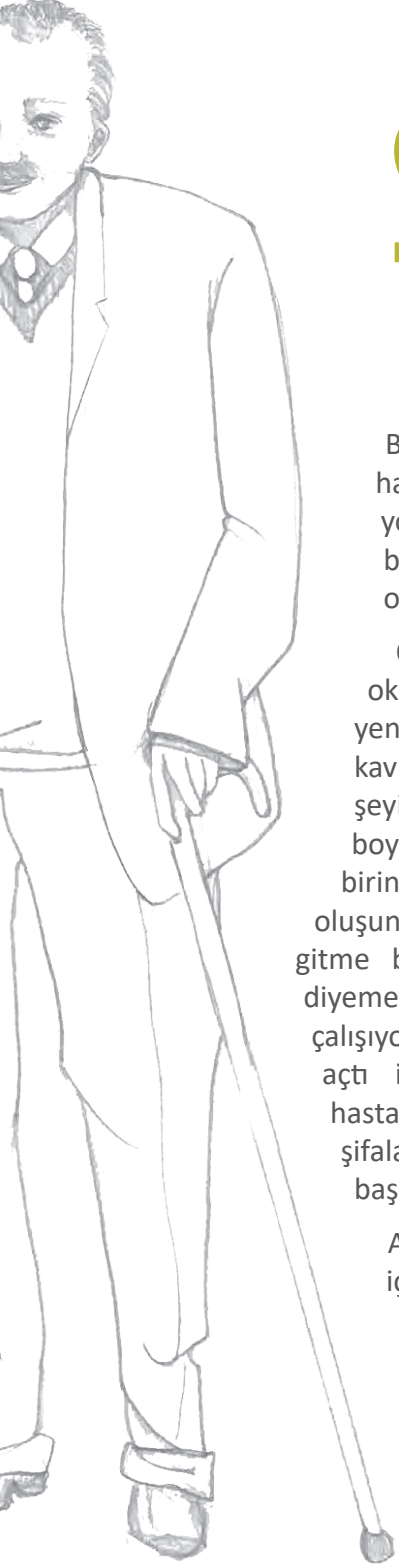
durdu araba. Ablam beni hemen yanına çekti, babam arabayı durdurmaya çalışıyor ama olmuyor. Kardeşimin kafası yarıldı. Annemi en son kafası morarmış gördüm. Onu son görüşüm olduğunu bilseydim biraz daha bakardım. Kız kardeşim ve beni hemen arabadan indirdiler başka bir arabada oturuyoruz. Kız kardeşimin kafasından kanlar akıyor baygın bir şekilde. Bundan sonrası, bir karakola gittiğimizi hatırlıyorum.

Eve geldiğimizde apartmana girdik. Ablam yere çöküp ağlamaya başladı ama ben hiçbir şeyin farkında değilim tabii. Eve girerken evin kapısı açıktı herkes bizim evdeydi ve ne olduğunu anlamamıştım hala. İki gün sonra ablama "Annem ne zaman gelecek?" diye sordum. "Akşama gelecek" dedi. Tabii ben yatağın üstünde zıplıyorum günlerce, bekledim, ölmek ne demek bilmezken, canımı kaybetmişim. Cenazesine bile gidemedim.

Sonra hayatımda o akşam gelecek dediklerine sevindiğim gibi mutlu kalmaya çalıştım. Beklediklerimiz hep en sevdiklerimizdir. Hep bekledim o 5 yaşındaki kız gibi odanın önünde, camda bekledim. Sonra seni dualarımda buldum. Derdi veren Allah dermanı da verirmiş bunu öğrendim. Hiç isyan etmedim, hep şükrettim. Şimdilerde bana en uzak kelime anne olsa da sen benim meleğimsin. Aklıma düşsen kalbime dokunup dualarımda bulurum seni.

Sen hep benimlesin ve biliyorum bir akşam geleceksin...

"Annenin ölümünün dilbilgisi, grameri olmuyor ki Eda. İnsanın annesinin ölümü zaten hayatın anlatım bozukluğu." **T.Tufan**

Cemal Dedem...

Bu anının büyük kahramanı, hastaların dertlilerin, yorgunların, her darda kalanın babası, dedesi, abisi, dostu olmaya çalışan Cemâl dededir.

Öyle bir akşam eve geldim okuldan, Cemâl dedemin yeni rahatsızlandığı dönemler, kavrayamıyorum zaten hiçbir şeyi, yüreğim de buruk. Hayatım boyunca hep neşe içinde gördüğüm birinin gözlerimin önünde eriyecek oluşuna ve benim ona “N’olur gitme bak, ben seni çok özlerim.” diyemeyecek oluşuma hazırlamaya çalışıyorum kendimi. Annem kapıyı açtı içeri girdim “Cemâl dedeni hastaneye kaldırmışlar.” dedi. “Allah şifalar versin.” dedim, ne haddime başka bir şey demek.

Acı bu ya, içine atıyorsun, o içinde bir yerlerde, kocaman bir yumru olana kadar büyüyor, bazen yapışır içine bir ur

gibi ama ben şair değilim ki kesemiyorum ularımı.

O akşam hastaneye gittik, gördüm Cemâl dedemi. Öyle bitmiş ki sanki sadece yüreği kalmış gibi. Bembeyaz, beyaz ışıklı bir hastane odasında, herkesin tam ortasında sadece yüreğiyle kalmış bir adam gibi ama öyle acılar ve bitmişlikler içinde, kimseyi üzmemek için solmuş yüzüne bir gülümseme takmış bana bakıyordu.

Hayatım boyunca unutamayacağım bir bakıştı bu, öyle bir bakıştı ki, yüreğimde bir yerlere oturdu. O günden sonra yavaş yavaş gidişini izledim. O gün gerçek hüznü neymiş anladım.

O bakıştan ve o günden sonra yeni doğduğum zaman beni kucağına alıp bana nasıl baktığının videosunu gecelerce izledim, hayatımın en anlamlı iki bakışı, en mutlu ve en hüzünlü bakışı. Cemâl dedem ölürken bile güldü, o her zaman gülerdi. Bana bıraktığı en güzel şey gülüşü ve kocaman yüreğidir.

Bosna Bosna

Güzel Bosna

Birçok doğal zenginliğe sahip Bosna Hersek tam 3,5 yıl süren bir savaştan dolayı ciddi miktarda tahribata uğramış ve bu tahrip sadece imarı yapılması gereken beton binalardan veya ailesinin gözleri önünde katledilen insanlardan ibaret değil. İnsanların ruhunu yaralayacak olaylara şahit olmuş bu şehrin insanları. Bundan sadece 20 yıl kadar önce Avrupa'nın orta yerinde ne olduğunu geç kavradıkları bir muharebenin ortasında bulmuşlar kendilerini. Bu sebeple Boşnaklar bu "soykırımı" savaş denilmesini doğru bulmaz. Hepimizin bildiği gibi savaş olgusu karşılıklı donanma, silahlanmayla yapılan bir eylemdir. Aynı köyde yaşayan Hırvatların bir gecede komşuları olan Boşnak ailelerini öldürmeleri bir savaş değildir ve bu savunulamaz.

Rahmetli Aliya İzzetbegoviç'in öngörülü bir insan olması belki de Bosna'nın bir nebze olsun talihiydi. Savaş öncesinde Aliya birçok Avrupa ülkesiyle görüşmeler yapıp savaş çıkmamasını ve Bosna Hersek'te böyle bir vâkânın gerçekleşmemesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun dışında savaşın başlama döneminde, Sırlara karşı kendi Müslüman ordusunu kurmuştur. Tarihte Bosna savaşı bizim Çanakkale savaşımızla benzer özellikler taşır. Bunun sebebi Sırlara ve Hırvatlara karşı yapılan bu savaşta farklı milletlerden ırklardan insanlar da Bosna'nın düşmemesi için mücadele vermesidir. Askerlere yardım sağlansın diye kendi evini yaşam tüneline açan teyzemizden tutun da Türkiye'den destek için gelen subaylarımıza kadar ümmetçilik anlayışına sahip yüz binlerce yürekli

insan, o katliamda Hak uğruna canı pahasına savaşmıştır. Katliam diye nitelendirmemdeki sebep; aynı ırktan insanların gözlerini kırpmadan binlerce masum insanın canına kıymasının yanında, Boşnakları güya Sırp askerlerden koruyacak 600 Hollanda barış gücü askerinin, Srebrenista bölgesine kurtulma umuduyla gelen Boşnakları, bir şarap uğruna Miladiç komutasındaki Sırp kasaplara teslim etmesidir. İnsanları hayvan çitleriyle çevreledikten sonra Sırp askerlerine zarar verebilirler düşüncesiyle tırnak makaslarına kadar el koyulmasının ardından 8.500 erkek öldürülmüş, kadınlarsa araçlara bindirilip götürülmüştür.

Bir şaraplık eğlence uğruna yapılan bu hainliğin videosu, meşhur internet sitelerinde normal bir vatandaşın izlemesine açıkken bu alçakların yargı süreci ise bir oldubittiye getirilerek sanki "o katliamı yapmamışlar, masumlarmış" gibi hiçbir ceza almadan bitirilmiştir.

Bu gün Yugoslav savaşını internette arattığımızda Bosna Hersek'in can kaybı için 100.000-110.000 gibi rakamlarla karşılaşırız oysa bu sayının iki katı şehit verilmiştir. Bosna'ya gittiğinizde de yol kenarlarındaki mezarlıklardan bunu fark edebilirsiniz. Öyle ki rahmetli Aliya İzzetbegoviç'in kabrinin olduğu Baş Çarşıdaki mezarlık, savaş öncesinde bir çocuk parkıymış. Çocuk parkları bile mezarlık olmuş.

"Sözde savaş" bittikten sonra 1998 yılına kadar (savaştan bittikten üç yıl sonra istirahate çekiliyor) cumhurbaşkanlığı yapan rahmetli Aliya, ilk olarak camileri restore etmeye başlar.

Bu dönemde Mostar’da uluslararası bir kongre yapılır. Gazeteciler Aliya’ya sorarlar:

-Hırvatlar kum dağına haç diktiler, bu bölge Hırvatlara ait bir bölge mi ilan edilecek?

Aliya bu soruyu akşam cevaplayacağını söyler. Gazeteciler bu sefer aynı soruyu akşamleyin taş köprüde Aliya’ya hatırlatırlar. Aliya bunun üzerine soruyu şöyle cevaplar:

-Onlar oraya haç diktiler, o bölgeye hâkim olacaklarını zannediyorlar lakin siz şu gökyüzündeki hilali görüyor musunuz, diyerek parmağıyla tepeyi işaret eder. Tepeye baktıklarında tepenin üstündeki hilali görürler. Aliya devam eder,

“Ne zaman o haç, bu hilali geçerse o zaman Hırvatlar bu bölgede üstün olacaktır.”

أنا وأخي الصغير وابن أخي وأخوه الصغير ،اعتدنا دائماً على اللعب خارجاً في حديقة منزلنا ،في إحدى الأيام كان الجو عاصفاً و بصعوبة كنا نستطيع رؤية الشمس ،كانت الرياح هائجة و تهب يمينا و يساراً ،لكننا لم نبالي وأكملنا اللعب وكلنا يسمع صوت الرياح من بعيد ،كان الصوت يقترب منا شيئاً فشيئاً حتى وصل لباب حديقتنا ،لقد توقفنا عن الكلام لدقيقة واحدة واستمعنا وأصغينا لصوت الرياح ،فقال ابن أخي الصغير: أتحاول الرياح أن تخبرنا شيئاً؟

فقال أخي الصغير: لا أعرف.

فقال ابن أخي: فلنستمع لعلنا نفهم ما تريد.

بالطبع لم نفهم شيئاً و لكننا استمعنا وأصغينا ،بالطبع لم يفهم أحدٌ منا شيئاً و لكن هنالك شيءٌ ما بداخلنا قد تم فهمه وهو أن المستقبل سيكون مليئاً بالعواصف والرياح وسيكون صعباً على كل واحد منا ،لكن مادمنّا معاً مادمنّا متمسكين بيد بعضنا البعض فكل شيء سيكون على مايرام ، الآن وفي كل مرة أسمع فيها صوت الرياح يرتاح قلبي كثيراً. |

Ben ve küçük kardeşim küçük yeğenim ve küçüğü... Evimizin bahçesinde oynamaya alıştık. Günlerden bir gün hava çok fırtınalıydı. Güneşi zor görüyorduk. Rüzgarlar sağa sola şiddetle eserdi. Biz umursamayıp oyunumuza devam ettik. Hepimiz rüzgâr sesini uzaktan dinledik. Gittikçe ses yavaş yavaş yaklaşmaya başladı, ta ki bahçeye gelene kadar. Bir dakika durup dikkatlice rüzgârın sesini dinledik. Küçükken düşünüyordum rüzgarlar bize bir şey demeye mi çalışıyor acaba?

Küçük kardeşim dedi ki: Bilmiyorum

Yeğen dedi ki: Az daha dinleyelim belki anlarız

Dikkatlice dinledik lakin bir şey anlamadık tabi.

Hiçbirimiz hiçbir şey anlamadı lakin içimizde bazı şeyler anlaşıldı, O da öyle ki gelecek fırtına ile rüzgarla dolu olup hepimize zor olacak. Lakin birlikte olup birbirimizin elini sıkça tuttuğumuz müddetçe her şey iyi olacak,

Şu an rüzgâr sesini her duyduğumda kalbim çok rahatlıyor.

IRAKLI ŞAİR Ahmed Mattar

Ahmed Mattar 1954 doğumlu Irak'lı şair, halen Londra'da sürgün hayatı yaşamaktadır.

Arap hükümdarları, baskılar ve işkencelere rağmen her ne pahasına olursa olsun şiirlerinde Arap hükümdarlarını eleştiren şair, Arap toplumlarının genel durumundan da yakındır.

أخبرنا أستاذي يوما عن شيء يدعى الحرية

فسألت الأستاذ بلطف أن يتكلم بالعربية
ما هذا اللفظ وما تعنى ..وأية شئ حرية
هل هي مصطلح يوناني عن بعض الحقب الزمنية
أم أشياء نستوردها أو مصنوعات وطنية

فأجاب معلمنا حزنا وانساب الدمع بعفوية
قد أنسوكم كل التاريخ وكل القيم العلوية
أسفني أن تخرج أجيال لا تفهم معنى الحرية
لا تملك سيفاً أو قلماً لا تحمل فكراً و هوية
و علمت بموت مدرسنا في الزنانات الفردية

فندرت لئن أحياني الله وكانت بالعمر بقية
لأجوب الأرض بأكملها بحثاً عن معنى الحرية

والخوف لصيغة أموال
أو أملاك أو ذرية
طعن يفري كيدا حري
ويمزق قلب الحرية

إلا إن خانوا أو لانوا
وأحبوا المتع الأرضية
يرضون بمكس الذل
ولم يعطوا مهرا للحرية

لن يرفع فرعون رأسا
إن كانت بالشعب بقية
فجيوش الطاغوت الكبرى
في وأد وقتل الحرية
من صنع شعوب غافلة
سمحت ببروز الهمجية

حادت عن منهج خالقها
لمناهج حكم وضعية
واتبعت شرعة إبليس
فكساها ذلا ودينيا

فقوى الطاغوت يساويها
وجل تحيا فيه رعية
لن يجمع في قلب أبدا
إيمان مع جن طوية

وقصدت نوادي أمتنا أسألهم أين الحرية
فتواروا عن بصري هلعا وكأن قنابل ذرية
ستفجر فوق رؤوسهم وتبيد جميع البشرية

وأتى رجل يسعى وجلا وحكا همسا وبسرية
لا تسأل عن هذا أبدا أحرف كلماتك شوكية

هذا رجس هذا شرك في دين دعاة الوطنية
إرحل فتراب مدينتنا يحوى أذانا مخفية

تسمع ما لا يحكى أبدا وترى قصصا بوليسية
ويكون المجرم حضرتكم والخائن حامي الشرعية

ويلفق حولك تدبير لإطاحة نظم ثورية
وبيع روايي بلدتنا يوم الحرب التحريرية

وبأشياء لا تعرفها وخيانات للقومية
وتساق إلى ساحات الموت عميلا للصهيونية

واحتتم النصح بقولته وبلهجته التحذيرية
لم أسمع شيئا لم أركم ما كنا نذكر حرية
هل تفهم؟ عندي أطفال كفراخ الطير البرية

اسمع ما أمني يا ولدي
وارويه لكل البشرية
إن تغفل عن سيفك يوما
فانس موضوع الحرية

فغيابك عن يوم لقاء
هو نصر للطاغوتية

ÖZGÜRLÜK

Bir gün hocamız bize özgürlükten bahsetti.
Hocadan Arapça olarak anlatmasını rica ettim
Bu kelime ne ifade eder ve özürlük ne demektir?
Bu kelime eski Yunancadan mı alınmıştır veya
İthal mi edilmiş yoksa yerel bir söylem midir?

Hoca, hüzünlü ve gözyaşı dökerek şöyle dedi:

Söyleyeceklerim tarih ve tüm yüksek değerleri
unutturacaktır size.

Korkarım ki özgürlük manasını kavramayan bir
nesil gelecektir.

Ne kılıca ne de kimlik ve düşünceyi barındıran
kaleme sahip olurlar.

Nitekim hocanın hücrede öldüğü haberi geldi
bize.

Kendi kendime yemin ettim eğer ömür yeterse
Özgürlüğü arama yolunda tüm dünyayı gezerim.

Milletin meclislerine gidip özgürlüğün nerde
olduğunu sormak istedim.

Soru sorulduğunda korkarak gözden kayboldular.
Sanki başlarında atom bombası patlayacak ve
tüm insanları yok edecekmişçesine.

Korkarak biri geldi ve kısık sesiyle şöyle dedi:
“Özgürlük hakkında hiç soru sorma çünkü bu
sözcük dikenlidir.”

Ulusçuların dinine göre bu sözcük, pistir ve şirktir.
Uzaklaş buradan zira bu toprakların gizli kulakları
vardır.

Hiç konuşulmayanları bile duyabilir ve polis
hikâyeleriyle doludur bu topraklar.
Özgürlükten söz eden suç işlemiş olur ve
böylelikle hainler sistemi korumuş olur.

Özgürlük yolunda sana devleti devirme isteği ile
Ülkeyi satma suçunu isnat ederler.

Bilmediğin suçlarla, belki vatan hainliğiyle
suçlanırsın.

Siyonist ajan töhmetiyle idam edilirsin.

Öğüdünü şu sakındıran sözle bitirdi:
“Sizi duymadım, görmedim ve bu sözcük
hakkında hiçbir şey konuşulmadı.
Anlıyor musun? Benim yavru kuş misali
çocuklarım var.”

Benden temennimi dinle ey yavrum.
Ve tüm insanlığa ulaşır.
Ola ki bir gün kılıcını unutursun.
O zaman özgürlüğü de unut.

Zorbalarla karşı karşıya gelmekten kaçtığın an
Bil ki o gün onların zafer günüdür.

Malını, mülkünü ve neslini
Kaybetmekten korktuğun an
Bil ki sıcakık yüreğe bıçak saplamışsın.
Ve özgürlüğe inanan kalbi paramparça etmişsin.

İhaneti, gevşekliği ve
Dünya metanını sevdikleri an
Zilleti kabul etmiş
Ve özgürlük için bedel ödememiş olurlar.

Firavun başını kaldırmayacaktır
Eğer halkın içinde özgürlük yolunda savaşıyor
olursa
Büyük güçlerin orduları
Özgürlüğü katlederler ve gömerler
Gaflet içinde bulunan halklar
Vahşete izin verdiklerinde.

Yaratıcının düzenini terk edip
Beşeri düzene boğun eğdiklerinde
İblisin düzenine tabi olduklarında
Zillet ve alçaklığı mahkûm olurlar.

Zorbaların gücü
Halkların korkusundan gelir.
İki şey sığmaz kalbe:
Allah’a iman ve kullarından korkmak.

FİLM TAVSİYESİ

SANATIN ÜÇ DÜNYASI

INTERSTELLAR (YILDIZLARARASI)

Tür: Bilim Kurgu

Yönetmen: Christopher Nolan

Senaryo: Christopher Nolan- Jonathan Nolan

Oyuncular: Matthew McConaughey- Anne Hathaway- Jessica Chastain- Elyes Gabel- Wes Bentley

Müzik: Hans Zimmer

Çıkış Tarihi: 7 Kasım 2014

Süre: 169 dakika

Ülke: ABD- İngiltere

Konu: Interstellar gelmiş geçmiş en iyi bilim kurgu filmi diyebileceğimiz bir başyapıt. Film yakın gelecekte dünyanın kuraklık ve iklim değişikliğinden dolayı yaşanmayacak hale gelmesini ele alır. İnsan ırkı hayata tutunmaya çalışırken yeni keşfedilmiş bir solucan deliği insanlık için umut olur bu solucan deliğinden geçip boyut değiştirerek daha önce ulaşılmamış yerlere ulaşmak ve insanın ırkının devamı için yeni yaşam alanları araştırmakta ise astronotlara kalmıştır. Tek bir sorun vardır Gorgontua isimli karadeliğin etrafındaki bir gezegende 1 saat, Dünya'daki 7 yıla eşittir buda ana karakterimiz Cooper için büyük bir fedakarlıktır çünkü arkasında 2 tane çocuğu vardır.

“

Replik: Selam baba. Bugün benim doğum günüm. Bir zamanlar bana aynı yaşta olabileceğimizi söylemiştin. Ve bugün senin gittiğin gündeki yaşınla aynı yaştayım. Yani artık geri dönmen için çok iyi bir zaman.

”

*GRAİN (BUĞDAY)

Tür: Bilimkurgu

Yönetmen: Semih Kaplanoğlu

Senaryo: Semih Kaplanoğlu- Leyla İpekçi

Oyuncular: Jean-Marc Barr- Cristina Flutur-
Ermin Bravo- Grigoriy Dobrygin

Müzik: Mustafa Biber

Çıkış Tarihi: 24 Kasım 2017

Süre: 128 dakika

Ülke: Türkiye- Almanya- Fransa- İsveç- Katar

Konu: Grain Semih Kaplanoğlu tarafından yazıp yönetilmiş bir bilim kurgu filmidir. Film yakın zamanda yaşanma ihtimali yüksek olan kuraklık, açlık, mülteciler ve genetik değişikliklerden bahseder. Yapımı 5 yıl süren Grain ABD, Almanya ve Türkiye de çekilmiş sahnelere ev sahipliği

yapar. Cemil kariyerinin zirvesindeyken şehir hayatını tek edip modernizmi reddetmiş bir bilim insanıdır. Cemil yaptığı yolculukta yolu tohum genetiği uzmanı Prof. Erol Erin ile kesişir. Cemil ile yaptığı yolculukta Erol'un bugüne kadar bildiği ve öğrendiği her şey değişecektir.

“

Replik: Hepimiz bir rüyadayız. Ölünce uyanacağız.

”

TURTLES CAN FLY (KAPLUMBAĞLAR DA UÇAR)

Tür: Savaş- Drama

Yönetmen: Bahman Gobadi

Senaryo: Bahman Gobadi

Oyuncular: Soran İbrahim- Avaz Latif- Hiresh Feysal Rahman Karim- Saddam Hossein Feysal- Ajil Zibari

Müzik: Hüseyin Alizade

Çıkış Tarihi: 6 Mayıs 2005

Süre: 95 dakika

Ülke: Irak- İran

Konu: Film Türkiye-İran sınırında bulunan bir mülteci kampında geçmektedir. Turtles Can Fly Saddam'ın düşüşünden sonra Irak'ta çekilen ilk filmidir. Film boyunca aslında insanlığımızı kendimize sorguluyor. Mayın tarlaları arasında

yaşayan hatta geçimini bu mayınlar ile karşılayan çocukların hayatlarına tanık oluyoruz. Filmde oynayan çocukların orda yaşayan amatör oyuncular olması filmi daha bir gerçekçi kılıyor.

“

Replik: Beni ağlatmayın, göz yaşlarını silecek ellerim bile yok.

”

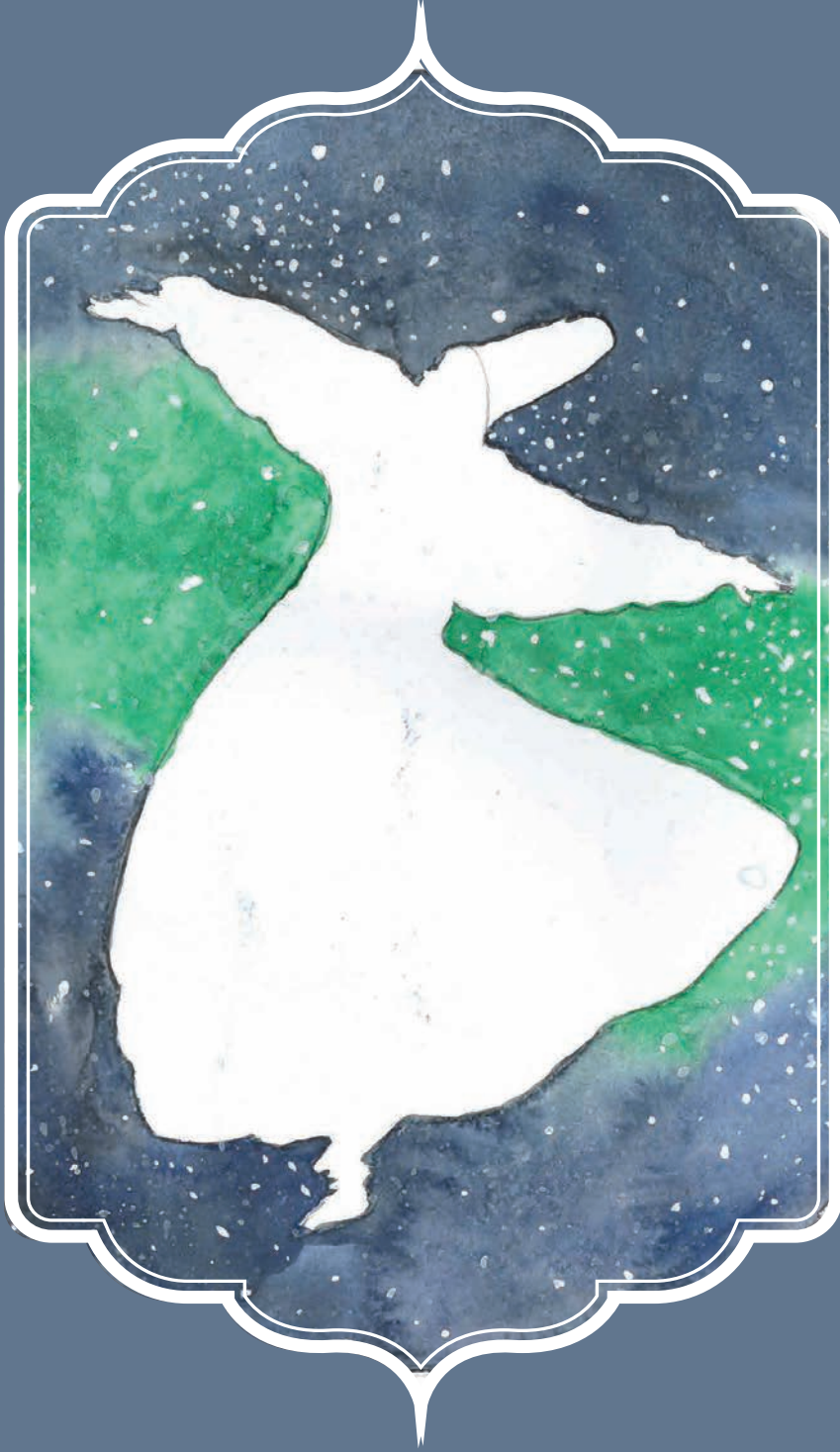

*Bir yerde duymuştum,
bir ceset bağırıyordu:
Bırakıp kaçsam ellerimi, lüzumsuz olsa sözlerim
Çünkü ben ancak dünyanın sesi olabilirim,
avare taklitlerle
Bırakın, sefaletin menekşeleri açsın,
zar tetikleyen zenci çılgınlık kessin sesini
Bırakın da arka cebimde taşıdığım rehavet espresso ısmarlasın
Kürk mantolu İbrahim'e ve bilmediği onca şeye
Cordis, ölmek birazda şahit olmaktır
Uykusuz bir deliğe tutunmak gibi
Çirkin, kederli, acınacak bi geçmiş adına
Takvim tutmaz bi vicdan
adına.*

*Kendinden kaçanların savaşı mücerret bir itiraf mıdır
Yoksa alçısız bir kalp direnişimidir.
Hatırlanan gibi, toprağa alışmak gibi, güç
Sen yinede okşa kara bir çocuk şefkatini
olağan ve olacak olan her şeyin nezdine.
Çünkü sen
Zamanı sızdıran bir savunma gibisin
Çünkü sen, şairin dediği gibi
Dünyanın değil yeryüzünün sesisin
Cordis,
Farkında bile olmadan kalplerimizin birleşmesi
Ne mukaddes bir tevafuku öyle
Dilersen,
Bu akşam ölelim mi?*

“Tasavvuf Strese İyi Geliyor”

- Murat MENTEŞ -

آتلیریمیزی و یازیمیزی کری آلا جغز

“atlarımızı ve yazımızı geri alacağız” (İ.Ö.)